

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ

1. Ընդհանուր կրթամաս

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/մ-042 «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում»			
Դասընթացին հասկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ծամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին տալ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասին տեսական և գործնական գիտելիքներ, ինչպես նաև ձևավորել հմտություններ SS գործիքներով մասնագիտական ոլորտի տարաբնույթ խնդիրների լուծման համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հնարավորությունների կիրառումը մասնագիտական ոլորտում <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ապարատային և ծրագրային միջոցների կիրառությունը մասնագիտական բնույթի ուսումնասիրությունների կատարման և արդյունքների վերլուծության համար <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հնարավորությունների կիրառումը մասնագիտական ցանկացած ոլորտի աշխատանքներում 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1. Տեղեկույթ և նրա հատկությունները, տեղեկույթի ներկայացման, կողմորում, մշակման, պահպանում և փոխանցում: Տեղեկատվական հասարակություն: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծրագրային և տեխնիկական ապահովման ընդհանուր բնութագիրը:</p> <p>Թեմա 2. Տեղեկատվական համակարգերի բնութագրումն ու կառուցվածքը, տեսակները, ֆունկցիոնալ ենթահամակարգերը:</p> <p>Թեմա 3. Մասնագիտական բնույթի հետազոտությունների արդյունքում ստացված տվյալների վերլուծություն MS Office ծրագրային փաթեթի միջավայրում:</p> <p>Թեմա 4. Աշխատանք Matlab մասնագիտական ծրագրային փաթեթի հետ</p>			

	<p>Թեմա 5: Հեռահաղորդակցական տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Տեղեկատվական համակարգերում ինֆորմացիայի պաշտպանումը:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p><i>Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով, ✦ առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան, ✦ տեսական նյութի յուրացման աստիճան՝ վարժությունների, գործնական խնդիրների լուծման համար կիրառման տեսանկյունից: <p><i>Լաբորատոր աշխատանքների գնահատման չափանիշները (4 ստուգում, յուրաքանչյուրը գնահարվում է առավելագույնը 10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 40 միավոր).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ հանձնարարության կատարում և կատարման որակ, ✦ մասնակցություն լսարանային քննարկումներին, ✦ խնդիրների լուծման կոռեկտ և արդյունավետ ալգորիթմների մշակում, ալգորիթմի ընտրության հիմնավորում, ✦ կազմված ծրագրերի շարահյուսական և իմաստաբանական կոռեկտություն: <p><i>Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (2 ինքնուրույն աշխատանք, յուրաքանչյուրը գնահարվում է առավելագույնը 10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 20 միավոր).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ անհատական աշխատանքի առաջին տեսակի՝ ռեֆերատի, ներկայացում էլեկտրոնայաին տեսքով, <ul style="list-style-type: none"> ռեֆերատում ներկայացված նյութի համապատասխանություն առաջա-դրված թեմայի հետ, ռեֆերատի ձևակերպման որակ (գրագիտության ընդհանուր մակարդակ, շարադրման ոճ, լուսաբանումների որակ, տեղեկատվական:
<p>Գրականություն</p>	<p>Շ.Դ.Համբարձումյան, Ինֆորմացիոն համակարգեր և տեխնոլոգիաներ, Երևան, 2003 Մ. Է. Կոսեմյան, Ա. Ժ. Սմբատյան, Ինֆորմատիկա և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմունքներ, Երևան, 2013 Տ. Հարությունյան, Ռադիոֆիզիկայի խնդիրների համակարգչային մոդելավորումը matlab միջավայրում, Երեվան, ԵՊՀ հրատարակչություն, 2016</p>

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ԷԻԿ/մ-040 - Կրթության բնագավառի օրենսդրություն</p>
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>2 կրեդիտ</p>

Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Տալ համապատասխան գիտելիքներ, ձևաորել ու զարգացնել հմտություններ և կարողություններ կրթության իրավունքի և օրենսդրության տեսականմեթոդական ժամանակակից խնդիրների, կրթության քաղաքականության և ռազմավարության իրականացման վերաբերյալ, ինչը կնպաստի ընդհանուր կրթական համակարգի և հատկապես հանրակրթության և բարձրագույն կրթության ոլորտների արդյունավետ կառավարմանը, կշաղկապի վերջին երկու օղակները:</p> <p>Առանձին լուսաբանվում են նաև անցումային հասարակարգերի կրթական համակարգի խնդիրները և դրանց լուծման ռազմավարությունն ու այդ համատեքստում՝ ՀՀ կրթական օրենսդրության բարեփոխումների արդյունավետությունը:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Կրթական իրավունքի և օրենսդրության իրականացման ռազմավարության վերաբերյալ, • Ուսումնական հաստատությունների կառավարման օրենսդրության վերաբերյալ, • Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերի, դրանց նմանությունների ու տարբերությունների վերաբերյալ <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Վերհանել ու վերլուծել հանրակրթական հաստատությունների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները: • Դասընթացի ընթացքում ստացած գիտելիքները կիրառել ուսումնական հաստատության հետագա կառավարման ու ղեկավարման գործընթացում: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Գործնականում կիրառել ուսումնական գործընթացի կառավարման արդի սկզբունքները • Հանրակրթության գործընթացի կարիքները բացահայտելու 			

	<p>համար իրացնել ձեռք բերած գիտելիքները</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կազմակերպել ուսումնական հաստատության գործունեության վերահսկողություն
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, մեթոդներն ու գործառնությունները: Կրթության իրավունքի աղբյուրները Թեմա 2. Կրթաիրավական հարաբերություններ, սուբյեկտները Թեմա 3. Հանրակրթության կառավարման գործընթացի մասնակիցները Թեմա 4. Հանրակրթության կառավարման մարմինները և դրանց իրավասությունները Թեմա 5. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության իրավունքը Թեմա 6. Կրթական մասնակիցների աշխատանքային հարաբերությունները</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր- Կրթական իրավունք, Եսայան Ա., Երևան, 2011 Աշխատանքի և կրթության իրավունք, Դիլոյան Ա., Երևան, 2002 Կրթությունը Հայաստանում, Հարությունյան Կ., Դավթյան Ն., Երևան, 2008 Հայաստանի կառավարություն, ՅՈՒՆԻՍԵՖ, Երևան, 2002 Հանրակրթության պետական կրթակարգ, Երևան, 2014 Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշիչ, Երևան, 2016 Լրացուցիչ- Միջնակարգ կրթությունը Հայաստանում, խնդիրներ և հեռանկարներ, Երևան, 2014 Հանրակրթական դպրոցի տնօրենի ուղեցույց, Երևան, 2017: Կրթության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված է 1999թ. ապրիլի 14-ին), Երևան, 1999:</p>

	<p>Նախադպրոցական կրթության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված է 2005թ. նոյեմբերի 15-ին), Երևան, 2005:</p> <p>Հանրակրթության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված է 2009թ. հուլիսի 10-ին), Երևան, 2009:</p> <p>Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված է 2005թ. մայիսի 25-ին), Երևան, 2005:</p> <p>Կրթության պետական տեսչության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված է 2005թ. նոյեմբերի 15-ին), Երևան, 2005:</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-044 «ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱԶՍՓՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ (գրականագիտություն)» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը, խնդիրները	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել</p> <p>համակարգային պատկերացում գիտության և գիտաչափության հարցերի մասին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <p>-Ներկայացնել գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները:</p> <p>-ծանոթացնել իտական աշխարհի արդի մարտահրավերներին: :</p> <p>-ուսումնասիրել գիտաչափության մեթոդները:</p> <p>-տարբերակել գիտաչափության տարբեր մոդելները:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.</p> <p>Հասկանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գիտական աշխատանքի նշանակությունը: • Ուսումնասիրվող օբյեկտի և առարկայի 			

	<p>պատմությունը:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գիտաչափության նշանակությունը: <p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները, կարգերը: • Գիտաչափության հիմնական տեսակները և շտեմարանները: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակել գիտական աշխատանքը այլ բնույթի տեղեկատվական արտադրանքից, • կատարել գիտաչափական վերլուծություններ: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • գիտական աշխատանքի ստեղծման մեթոդներին: • գիտաչափության մեթոդներին: : <p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.</p> <p>ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.</p> <p>ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</p> <p>ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Գիտության լեզուն Թեմա 2. Գիտությունը մշակույթի համակարգում Թեմա 3. Գիտաչափական շտեմարաններ Թեմա 4. Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Փաստերի կիրառման հմտություն 2. Աշխատանքի կառուցվածք 3. Օգտագործվող մեթոդներ 4. Ամբողջականություն 5. Մտքի ձևակերպում
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Даниленко В.П. Введение в науковедение : учебник / Даниленко В.П.. — Саратов : Ай Пи Эр Медиа, 2018.

	<p>2. М. А. Акоев, В. А. Маркусова, О. В. Москалева, В. В. Писляков. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 250 с.</p> <p>Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)</p> <p>1. Гонашвили А.С. Наукометрические базы данных и работа с ними: научно-методическое пособие / А.С. Гонашвили. – СПб.: Университет при МПА ЕврАзЭС, 2020.</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-043 «Գրականագիտության միջգիտակարգային շերտերը» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը, խնդիրները	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում գրականագիտության միջգիտակարգային շերտերի մասին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են`</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ներկայացնել գրականագիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները: -Ցանկացնել գրականագիտության արդի ուղղություններին: -ուսումնասիրել գրականագիտական հանդեսների գիտաչափության մեթոդները: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.</p> <p>Հասկանա`</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գրականագիտության հիմնական հասկացությունները: • Գիտաչափության նշանակությունը: 			

	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գրականագիտության և այլ գիտակարգերի փոխառնչությունները: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • կատարել միջգիտակարգային վերլուծություններ: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • գիտական աշխատանքի ստեղծման մեթոդներին: <p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.</p> <p>ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.</p> <p>ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</p> <p>ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Գրականագիտության արդի հիմնախնդիրներ Թեմա 2. Գրականությունը արվեստի համակարգում Թեմա 3. Գրականությունը և հասարակագիտությունը Թեմա 4. Գրականագիտական հանդեսներ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Փաստերի կիրառման հմտություն 7. Աշխատանքի կառուցվածք 8. Օգտագործվող մեթոդներ 9. Ամբողջականություն 10. Մտքի ձևակերպում
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тодд III Уильям М.: Социология литературы. Институты, идеология, нарратив 2. Ефимов, Н. И.. Социология литературы [Текст] : очерки по теории историко-литературного процесса и по историко-литературной методологии <p>/Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роберт Дарнтон: Литературный Тур де Франс. Мир книг накануне Французской революции 2. Пол Джайлз: Глобальный пересмотр карты американской литературы

2. Մասնագիտական կրթամաս

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-045 «ՄԻՋԻՆ ՀԱՅԵՐԵՆ»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Գործնական	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	2 ընթացիկ գրավոր քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Միջին հայերենի զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: • Դասընթացի շրջանակներում միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերի վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերում ուսանողների կողմից: • Միջինհայերենյան տեքստերը վերլուծելու, քերականական առանձնահատկությունները վերհանելու կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Իմանա</p> <p>Միջին հայերենի քերականական մի շարք համակարգերի պատմական զարգացման նախադրյալները:</p> <p>Կարողանա</p> <p>Ընթերցել, վերլուծել մեկնաբանել միջին հայերենով գրված մատենագրությունը:</p> <p>Տիրապետի</p> <p>Միջին հայերենի հնչյունաբանության, բառագիտության և քերականության հիմնական հասկացություններին, հայոց լեզվի զարգացման պատմության պարբերացմանը, այդ մասին եղած կարծիքների քննադատական վերլուծությանը, ծանոթ լինի միջին հայերենի հնչյունական, բառագիտական և քերականական կարևորագույն առանձնահատկություններին:</p>			

<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Գրական միջին հայերենը որպես գրական հայերենի առանձին ենթաշրջան: Միջին հայերենի պարբերացումը: Միջինհայերենյան սկզբնաղբյուրները:</p> <p>Թեմա 2. Միջին հայերենի հնչյունական համակարգը:</p> <p>Թեմա 3. Միջին հայերենի բառային կազմը:</p> <p>Թեմա 4. Միջինհայերենիանվանականհոլովմանհամակարգը: Հոլովմանքերականականկարգը:</p> <p>Թեմա 5. Միջինհայերենիհոլովի, թվիևառկայացմանքերականականկարգերը:</p> <p>Թեմա 6. Միջին հայերենի հոլովման համակարգի պատմական զարգացումը:</p> <p>Թեմա 7. Ածականը և թվականը միջին հայերենում:</p> <p>Թեմա 8. Միջին հայերենի դերանվանական հոլովման համակարգը:</p> <p>Թեմա 9. Միջին հայերենի անդեմ բայերի համակարգը:</p> <p>Թեմա 10. Միջին հայերենի խոնարհման համակարգը: Դրական և ժխտական խոնարհումներ: Համադրական, վերլուծական և կրկնաբաղադրյալ ժամանակաձևեր: Անկանոն և պակասավոր բայեր: Միջին հայերենի խոնարհման համակարգի պատմական զարգացումը:</p> <p>Թեմա 11. Շարահյուսական կապակցությունների բաղադրիչների կապակցման եղանակներն ու միջոցները միջին հայերենում:</p> <p>Թեմա 12. Միջին հայերենի պարզ նախադասության ընդհանուր բնութագիրը (երկկազմ և միակազմ նախադասություններ):</p> <p>Թեմա 13. Միջին հայերենի բարդ նախադասության ընդհանուր բնութագիրը:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգաքննների միջոցով: Գործնական աշխատանքները՝ չորս ընթացիկ ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:</p>

Գրականություն	<p><i>Պարտադիր գրականություն</i></p> <p>Հ. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, 1-ին մաս Հ. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, 2-րդ մաս Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն Գ. Ջահուկյան, Հայոց լեզվի զարգացումը և կառուցվածքը Ակնարկներ գրական միջին հայերենի պատմության, հ. Ա., Ակնարկներ գրական միջին հայերենի պատմության, հ. Բ., Ա. Աբրահամյան, Հայերենի դերբայները և նրանց ձևաբանական նշանակությունը Ռ. Ղազարյան, Հ. Ավետիսյան, Միջին հայերենի բառարան Ա. Այտընյան, Քննական քերականութիւն աշխարհաբար կամ արդի հայերեն լեզուի</p> <p><i>Լրացուցիչ գրականություն</i></p> <p>Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ Հ. Աճառյան, Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի՝ համեմատությամբ 562 լեզուների Ռ. Իշխանյան, Նոր գր. հայերենը 17-18-րդ դդ. Գր. Ղափանցյան, Հայոց լեզվի պատմություն Գ. Խաչատրյան, Գրաբար</p>
----------------------	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-038 «Պատմական ոճաբանություն»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից ոճաբանության հիմնական հասկացություններին, ոճի տեսակներին, հնչյունային ոճական հնարներին, բառային, ձևաբանական, շարահյուսական ոճաբանություններին, բանադարձումներին, տեքստի ոճաբանությանը, որոնց իմաստավորումը կօգնի ուսանողների մեջ սեմինարների, գործնական և ինքնուրույն աշխատանքների միջոցով ձևավորել համապատասխան կարողություններ և հմտություններ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Կիմանա հնչյունային, բառային, քերականական ոճագիտության տեսական հիմունքները, տեքստի ոճաբանության արդի տեսությունների ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերը և արդյունքները 			

	<p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Կլարոդանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետի պատմահամեմատական հետազոտության մեթոդներին <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Կլարոդանա տիրապետել հայ և օտարազգի չափանիշների համապատասխանությունը, հայոց լեզվի տարբեր շրջաններին վերաբերող լեզվական նյութի շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1 Ոճաբանության հիմնական հասկացությունները:</i> Ոճ, արտահայտչական հնար, պատկերավորման միջոց, ոճական համատեքստ:</p> <p><i>Թեմա 2 Գաղափար ոճի մասին: Ոճի տեսակները:</i> Հրապարակախոսական, գիտական, պաշտոնական-վարչական, գեղարվեստական, խոսակցական, իրադրային և անհատական:</p> <p><i>Թեմա 3 Հնչունային ոճական հնարներ: Բառային ոճաբանություն:</i> Առձայնույթ, բաղաձայնույթ, նմանաձայնություն. Բառագիտական ոճաբանություն, իմաստաբանական ոճաբանություն, դարձույթներ, բանադարձումներ:</p> <p><i>Թեմա 4 Ձևաբանական ոճաբանություն: Շարահյուսական ոճաբանություն:</i> Գոյականի թվի, դեմքի, հոլովի, առման, բայի քերականական հատկանիշների ոճական գործառույթներ:</p> <p><i>Թեմա 5 Շարահյուսական փոխաբերություններ:</i></p> <p><i>Թեմա 6 Վերաիմաստավորում:</i> Շարահյուսական փոխաբերություններ: Թերի և լրիվ, միակազմ և երկկազմ, հնչերանգով տարբերվող նախադասությունների վերաիմաստավորումները: Ժխտական նախադասությունների փոխաբերական կիրառությունը:</p> <p><i>Թեմա 7 Շարահյուսական բանադարձումներ:</i> Կրկնություն, նրա տեսակներն ու ոճական գործառույթները: Ոճական հակադրություններ:</p> <p><i>Թեմա 8 Մասնատված նախադասություններ:</i> Մասնատումը բարդ նախադասության կազմում սովորական և անսովոր դրսևորումներով:</p> <p><i>Թեմա 9 Տեքստի ոճաբանություն:</i> Տեքստի լեզվաբանություն և տեքստ:</p> <p><i>Թեմա 10 Տեքստային ոճական հնարներ:</i> Առաջաբան, բուն տեքստ, վերջաբան. Թեզիսային, տեղեկատվական, պրագմատիկական, սկզբունքային, հանրագիտարանային:</p>

<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: ▪ Գործնական աշխատանքները՝ չորս ընթացիկ ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Գ. Բ. Ջահուկյան, Ֆ.Ն.Խլղաթյան, Հայոց լեզու, Եր., 1994</p> <p>Գ. Բ. Ջահուկյան, Ֆ. Ն. Խլղաթյան, Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Ե., 1998</p> <p>Գ. Օ. Վահանյան, Հայոց լեզվի ոճաբանության ձեռնարկ, Եր., 1956</p> <p>Ս. Ա. Մելքոնյան, Ակնարկներ հայոց լեզվի ոճաբանության, Եր., 1984</p> <p>Ս. Ա. Մարության, Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2000</p> <p>Լ. Կ. Եզեկյան, Հայոց լեզվի ոճագիտություն, Եր., 2003</p> <p>Ս. Ա. Էլոյան, Ժամանակակից հայերենի բառային ոճաբանություն, Ե., 1989</p> <p>Ս. Ա. Մելքոնյան, Ակնարկներ հայոց լեզվի ոճաբանության, Ե., 1984</p> <p>Ռ. Խ. Մկրտչյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճաբանություն, Ե., 1963</p> <p>Թ. Ս. Շահվերդյան, Հաստատական և ժխտական նախադասությունների վերաբերյալ դասական գրաբարում, Գիտական աշխատություններ, 8, Գյումրի, 2005</p> <p>Թ. Ս. Շահվերդյան, Պարզ նախադասության կազմության ոճական վերլուծությունը գրաբարում, Լեզու և լեզվաբանություն, Ե., 2005</p> <p>Թ. Ս. Շահվերդյան, Դասական գրաբարի շարահյուսական ոճաբանություն, Ե., 2007</p> <p>Թ. Ս. Շահվերդյան, Ոճագիտություն, Ե., 2010</p>

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՀԼԳ/մ-036 «ԱՆԿԱՆՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ»</p>		
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>3 կրեդիտ</p>		
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</p>		
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>36</p>	<p>Դասախոսություն</p> <p>20</p>
	<p>Ինքնուրույն</p>	<p>54</p>	<p>Գործնական աշխատանք</p> <p>16</p>
	<p>Ընդամենը</p>	<p>90</p>	
<p>Ստուգման ձևը</p>	<p>Ստուգարք</p>		
<p>Դասընթացի նպատակը</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենում նկատվող անկանոնությունները, դրանց առանձնահատկությունները և դերը ժամանակակից հայոց լեզվի զարգացման գործընթացում:</p>		
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p>		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Իմանա ժամանակակից հայոց լեզվում նկատելի անկանոնությունների ընդհանուր բնութագիրը և տարածվածության մակարդակն ու ոլորտը: 2. Կարողանա անկանոնությունների վերաբերյալ եղած վիճելի հարցերի շուրջ գոյություն ունեցող մոտեցումների հիման վրա ձևավորել անձնական տեսակետ: 3. Տիրապետի համադրական, կառուցվածքային վերլուծությունների մեթոդներին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1.</i> Ձևային վերլուծության հարցեր. ձևայինների պարզեցում:</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Հոդակապի հարցը հայերենում (ա և ե): Միջաձանցներ և միջաձանցում: Հապավումներ և անհոդակապ բարդություններ. (տարբերակման հիմունքները):</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Հոլովների հարցը հայերենում: Հոլովման տիպերը: Իմաստային և ձևային հոլովումների հարցը: Շնչավոր և անշունչ գոյականների քերականական տարբերակման հիմունքները:</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Թվի քերականական կարգը. անեզակական, անհոգնական գոյականներ: Որակական և հարաբերական ածականների տարբերակման հիմունքները: Թվականների տեսակների հարցը լեզվաբանության մեջ: Դերանուններ. հարցական և հարաբերական, որոշյալ և ժխտական:</p> <p><i>Թեմա 5.</i> Բայի սեռի քերականական կարգը (3, 4 թե՞ 6 սեռ):</p> <p><i>Թեմա 6.</i> Կերպի քերականական կարգը հայերենում. վիճելի հարցեր:</p> <p><i>Թեմա 7.</i> Անորոշ դերբայը և նրա շարահյուսական գործառնությունների խնդիրը: Եղանակի քերականական կարգը. հարկադրական եղանակի ճանաչման և ենթադրական եղանակի գնահատման հարցը:</p> <p><i>Թեմա 8.</i> Անկանոն և պակասավոր բայերի գնահատման հարցը:</p> <p><i>Թեմա 9.</i> Ժխտական խոնարհումը ժամանակակից հայերենում:</p> <p><i>Թեմա 10.</i> Նկարագրական մակբայներ և շարահյուսական կապակցություն: Անիսկական կապեր և կապական բառեր:</p> <p><i>Թեմա 11.</i> Մի շարք շաղկապների իմաստային դասակարգման հարցեր:</p> <p><i>Թեմա 12.</i> Բառակապակցության ճանաչման հարցը լեզվաբանության մեջ:</p> <p><i>Թեմա 13.</i> Բաղադրյալ ստորոգյալ:</p> <p><i>Թեմա 14.</i> Գոյականական անդամի լրացումներ: Բայական անդամի լրացումներ:</p>

	<i>Թեմա 15. Բարդ նախադասության բազմամակարդակ վերլուծություն (գործնական):</i>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ քննության ժամանակ: ▪ Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը 2 հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p><i>Պարտադիր՝</i></p> <p>Մ. Աբրահամյան, Չթեքվող խոսքի մասերը և նրանց բառական և քերականական հատկանիշների փոխհարաբերությունը ժամանակակից հայերենում</p> <p>Մ. Ասատրյան, Բայի սեռերը ժամանակակից հայերենում</p> <p>Էդ. Աղայան, Ժամանակակից հայերենի հոլովումը և խոնարհումը</p> <p>Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ</p> <p>Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի տեսության հիմունքները</p> <p>Ա. Սանթրոյան, Արդի հայերենի անկանոն և պակասավոր բայերի կազմության և բայահիմքերի շուրջ: / Գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Վանաձոր, թեզիս/</p> <p>Ա. Սանթրոյան, Ձևային վերլուծության մի քանի խնդիրներ: / Тезисы IX Международной конференции по армянскому языкознанию, Санкт – Петербург, стр. 181-184 (сборник тезисов)./</p> <p>Ա. Սանթրոյան, Զրո. գոյակա՞ն, թե՞ անկանոն թվական: / Ջահուկյանական ընթերցումներ, հանրապետական գիտական նստաշրջանի զեկուցումներ, (Երևան, 2013, հունիսի 22-24), էջ 127-135:/</p> <p>Ա. Սանթրոյան, Ուղղակի մեջբերվող խոսքով կապակցության տեղը նախադասության համակարգում / Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված ՎՊՀ-ի հիմնադրման 50-ամյակին և Հ. Թումանյանի ծննդյան 150-ամյակին, Միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 2019/</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-035 «Հայոց լեզվի տեսության մեթոդաբանական հիմքերը»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			

Ստուգման ձևը	Ստուգարք
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է համակարգել նախորդ կուրսերում ձեռք բերած գիտելիքները և այդ ամենը ներկայացնել լեզվաբանական գիտության լույսի տակ՝ հաշվի առնելով ինչպես այդ բնագավառի նախորդ շրջանի նվաճումները, հեղինակային տեսությունները, այնպես էլ նորագույն ձեռքբերումները: Այս դասընթացի շրջանակներում անդրադարձ կլինի նախորդ տարիներին չուսաբանված հարցերին, կբացահայտվեն և կմեկնաբանվեն վիճելի հարցեր և դրույթներ, հայերենի կառուցվածքային համակարգի պատմական զարգացմամբ պայմանավորված լեզվական երևույթներ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p><u>Առարկայի ուսուցման վերջնարդյունքը</u></p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտենա՝</u> Հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, ծագումնաբանական և տիպաբանական առանձնահատկությունները, համակարգերի և հակահամակարգերի հարաբերակցությունը:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u> Բնութագրել լեզվի կառուցվածքային միավորները համակարգում և շարակարգում, հայերենի և օտար լեզուների զուգադրությամբ բացահայտել քերականական իմաստների արտահայտման ընդհանրություններն ու տարբերությունները՝ համեմատության ելակետը և նպատակը հայերենի լեզվական փաստերը դարձնելով:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u> Լեզվաբանական հետազոտության մեթոդներին ու նրանց եղանակներին, դրանց գործադրումով հետազոտական աշխատանքներ (ավարտաճառ, մագիստրական թեզ, հոդված և այլն) կատարելու հմտություններին:</p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1 Հայոց լեզվի տեսության քննության առարկան: Հայերենի հնչյունական համակարգը. նրա առանձնահատկությունները: Հնչյունափոխություն. հնչյունաշղթա:</p> <p>Թեմա 2 Բառագիտություն. նկարագրական և պատմական բառագիտություն: Հայերենի բառակազմության օրինաչափությունները: Բառակազմություն և ձևաբանություն</p> <p>Թեմա 3 Բառիմաստ և բառի ձև. ձևի և իմաստի փոխհարաբերության հարցերը:</p> <p>Թեմա 4 Քերականություն. ձևաբանություն. խոսքի մասի ըմբռնումը հայ քերականագիտության մեջ:</p> <p>Թեմա 5 Անուն խոսքի մասեր: Ժամանակակից հայերենի քերականական կարգերը. անվանական քերականական կարգեր:</p> <p>Թեմա 6 Հատկանշային իմաստ արտահայտող խոսքի մասեր: Բայաձևերի հարացույց. խոնարհում: Բայական քերականական կարգեր:</p> <p>Թեմա 7 Շարահյուսություն. շարահյուսական մակարդակի միավորներ և նախադասության անդամներ:</p> <p>Թեմա 8 Բարդ նախադասության կառուցվածքը և տիպերը:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական աշխատանքների, ընթացիկ ստուգումների և ինքնուրույն աշխատանքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքներ՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝

	<p>20-ական միավոր գնահատմամբ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ինքնուրույն աշխատանք՝ երկու ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ
Գրականություն	<p><i>Պարտադիր գրականություն</i> Ս. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն Գ. Սևակ, Խոսքի մասերի ուսմունքը Ջահուկյան Գ., Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները <i>Լրացուցիչ գրականություն</i> Աբրահամյան Ա., Բայը ժամանակակից հայերենում, հ.1 Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի շարահյուսության մի քանի հարցեր Աբրահամյան Ս., Չթեքվող խոսքի մասերը և նրանց բառական ու քերականական հատկանիշների փոխհարաբերությունը ժամանակակից հայերենում Աղայան Է., Հայ լեզվաբանության պատմություն, հ.1, 2 Աղայան Է., Ժամանակակից հայերենի հոլովումը և խոնարհումը Ջահուկյան Գ., Հայոց լեզվի զարգացումը և կառուցվածքը Քոսյան Վ., Ժամանակակից հայերենի բառակապակցությունները</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-046 «ԵՐԳԻԾԱՆՔԸ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողներին մոտ խորացնել հայ գրականության պատմության տարբեր շրջափուլերում ուսումնասիրած երգիծաբանների ստեղծագործության վերաբերյալ, ինչպես նաև ուսումնասիրել հայ գրողների ստեղծագործություններում դրսևրոված երգիծանքը: Դասընթացը կոչված է սովորողների մեջ գիտելիքների համակարգ ձևավորելու երգիծանքի տեսության մասին, զուգահեռներ անելու համաշխարհային երգիծաբանության ավանդների հետ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>«Երգիծանքը հայ գրականության մեջ» դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան</p> <ul style="list-style-type: none"> • երգիծանքի պատմությունն ու տեսությունը. • հայ երգիծաբանների գործերը. • գրողների երկերում առանձին երգիծական տարրերի առանձնահատկությունները. • երգիծանքի տեսության մեջ առկա վիճելի հարցերը: 			

	<p>Կարողանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել հայ երգիծական գրականության զարգացման դոմինանտ կողմերը. • մասնավոր ուսումնասիրություններ անել համաշխարհային երգիծաբանության ոլորտում. • կատարել համեմատական դիտարկումներ. • առանձին հեղինակների ստեղծագործությունն արժևորել գրական գործընթացի մեջ: <p>Տիրապետեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • երգիծաբանության վերլուծության առանձնահատկություններին. • երգիծանքի տեսակների տարբերակման մեթոդներին. • հանձնարարված գրական տեքստերի վերարտադրությանը:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Երգիծանքը հայ հին գրականության մեջ <i>Թեմա 2</i> Երգիծանքը հայ միջնադարյան գրականության մեջ <i>Թեմա 3</i> Երգիծանքը Սասնա ծռեր էպոսում <i>Թեմա 4</i> Երգիծանքը հայ նոր գրականության մեջ <i>Թեմա 5</i> Երգիծանքը հայ նորագույն գրականության մեջ <i>Թեմա 6</i> Երգիծական ժանրեր <i>Թեմա 7</i> Երգիծանքի տեսակներ <i>Թեմա 8</i> Երգիծանքի տեսություն</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Գործնական աշխատանքները՝ 4 ստուգում՝ 10-ական միավորով: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ 2 աշխատանք՝ 10-ական միավորով:
<p>Գրականություն</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Վանո Եղիազարյան, Հայ հին գրականության պատմություն 2. Սասունցի Դավիթ 3. Ալբերտ Մակարյան, Անի Շահնազարյան, Երգիծանքը հայ միջնադարյան գրականության մեջ /հայ և եվրոպական միջնադարյան երգիծանքի համեմատական քննություն/, Վեմ համահայկական հանդես, թիվ 1 4. Ալբերտ Մակարյան, Հակոբ Պարոնյանի «Ազգային ջոջերը» 5. Ալբերտ Մակարյան, Արևմտահայ գրական դիմանկարը 6. Սերգեյ Սարինյան, Պարոնյանի ծիծաղի փիլիսոփայությունը, տես Հայոց գրականության երկու դարը, հ. 3, էջ 197-212: 7. Անուշավան Մակարյան, Երգիծական հրատարակություն

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՀԼԳ/մ-023 «ԱՐԴԻ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»</p>
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>4 կրեդիտ</p>

Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել արդի հայ գրականության զարգացման առանձնահատկություններին և օրինաչափություններին՝ խորացնելով և ընդլայնելով գիտելիքները հայ գրականության պատմությունից և գրականության տեսությունից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Իմանա արդի հայ գրականության զարգացման գլխավոր առանձնահատկությունները և օրինաչափությունները: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ուսումնասիրվող նյութի շրջանակներում ունենա ձևավորված տեսական և քննադատական հայացք, <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Կարողանա ուսումնասիրվող նյութի շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1.</i> Ներածություն: Վեպի և վիպակի զարգացման առանձնահատկությունները. Ռ. Հովսեփյան, Վ. Մուղնեցյան, Վ. Գրիգորյան:</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Գ. Խանջյանի վեպը: Հովհ. Երանյանի դրամատուրգիական փորձառությունը:</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Բանաստեղծության զարգացման միտումները. Հր. Սարուխան, Հովհ. Գրիգորյան, Արմեն Մարտիրոսյան, Սոնա Վան, Մանվել Միկոյան:</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Արդի սփյուռքահայ գրականության զարգացման միտումները. պոլսահայ գրականությունը:</p> <p><i>Թեմա 5.</i> Պատմվածքը և զարգացման միտումները արդի հայ արձակուրդում. Լ. Խեչոյանի պատմվածքը:</p> <p><i>Թեմա 6.</i> Սուսաննա Հարությունյանի, Նելլի Ծահնագարյանի, Արամ Պաչյանի պատմվածքը:</p> <p><i>Թեմա 7.</i> Հովհաննես Երանյանի պատմվածքը. «Մարդահամար», «Ապոկալիպսիսի հրեշտակները» ժողովածուները:</p> <p><i>Թեմա 8.</i> Հրաչյա Սարիբեկյան, Նարինե Կոռյան, այլք:</p> <p><i>Թեմա 9.</i> Դրամատուրգիայի զարգացման առանձնահատկությունները. Կարինե Խողիկյանի, Նելլի Շահնագարյանի, Ս. Խալաթյանի, Գ. Խանջյանի դրամատուրգիան:</p>			
Գնահատման մեթոդները և	Բանավոր հարցում, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում:			

<p>չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ քննության ժամանակ: • Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր</i> Ժենյա Քալանթարյան, Անդրադարձներ Ժենյա Քալանթարյան, Ուրվագծեր արդի հայ գրականության Ժենյա Քալանթարյան, Գրական հորիզոններ Վազգեն Գաբրիելյան, Գրականության մեր ժամանակը Մելս Սանթրոյան, Պոեզիայի ուղեծրում Զավեն Ավետիսյան, Նորագույն գրականության զարգացման միտումները, Ալվարո Բեքմեզյան, Միֆակիրառության բնույթը արդի հայ արձակում Վաչե Եփրեմյան, 20-րդ դարի հայ գրականություն Մշակութաբանական ենթատեքստեր Վ. Փիլոյան, Ժամանակ և գրականություն Վ. Փիլոյան, Ակնարկներ արդի հայ գրականության <i>Լրացուցիչ</i> Վ. Փիլոյան, Ժամանակի ձայները Սիրանուշ Մարգարյան, Գրական գույզահեռներ</p>

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՀԼԳ/մ-020 «ՀԱՅ ՀԻՆ ԵՎ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐ»</p>			
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>3 կրեդիտ</p>			
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</p>			
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>36</p>	<p>Դասախոսություն</p>	<p>20</p>
	<p>Ինքնուրույն</p>	<p>54</p>	<p>Գործնական աշխատանք</p>	<p>16</p>
	<p>Ընդամենը</p>	<p>90</p>		
<p>Ստուգման ձևը</p>	<p>Ստուգաք</p>			
<p>Դասընթացի նպատակը</p>	<p>Ուսանողներին տալ մասնագիտական գիտելիքներ 5-18-րդ դարերի հայ գրականության տեսության մասին՝ ամբողջացնելով պատկերացումը հայ գրականության տեսության մասին և ընդլայնելով գրականագիտական իմացության տիրույթը:</p>			
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Իմանա 5-18-րդ դարերի հայ գրականության ժանրային համակարգը և նրա զարգացման 			

	<p>միտումները,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ հասկանա հայ հին և միջնադարյան գրականության էությունը: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Բնութագրի 5-18-րդ դարերի հայ գրականության ժանրերը: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Կարողանա ինքնուրույն վերլուծել ստեղծագործությունները, ▪ կարողանա համեմատել հայ և համաշխարհային գրականության համակարգում հայ հին և միջնադարյան գրականության զարգացման ընդհանուր միտումները, ▪ կարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1.</i> Հայ հին և միջնադարյան գրականության սեռերը</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Հայ հին և միջնադարյան գրականության ժանրերը</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Սրբախոսության ժանրը</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Պատմական արձակի ժանրը</p> <p><i>Թեմա 5.</i> Փիլիսոփայական արձակի ժանրը</p> <p><i>Թեմա 6.</i> Հոգևոր երգի ժանրը</p> <p><i>Թեմա 7.</i> Ողբի ժանրը</p> <p><i>Թեմա 8.</i> Տաղի ժանրը</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք, բնագրային վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական աշխատանքների, ընթացիկ ստուգումների և ինքնուրույն աշխատանքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքներ՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանք՝ երկու ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր՝</i></p> <p>«Հայ միջնադարյան գրականության ժանրեր»</p> <p>Պ. Խաչատրյանի, Հայ միջնադարյան պատմական ողբեր (ԺԴ-ԺԷ դդ.)</p> <p>Հ. Հովհաննիսյան, «Թատրոնը միջնադարյան Հայաստանում»</p> <p>Հ. Հովհաննիսյան, «Հայ հին դրաման և նրա պայմանաձևերը»</p> <p>Վանո Եղիազարյան, Հովհաննես Թլկուրանցու կյանքը և ստեղծագործությունը</p> <p>Վանո Եղիազարյան, Հայրեններ, Վանաձոր</p>

	<p>Վանո Եղիազարյան, Ակնարկներ նախամաշտոցյան հայոց գրականության Սիմոնյան Հասմիկ, Հայ միջնադարյան կաֆաներ Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ Գ Սրբուհի Հայրապետյան, Հայոց հին և միջնադարյան գրականության պատմություն</p> <p><i>Լրացուցիչ՝</i> «Գանձարան հայ հին բանաստեղծության», աշխ. Պ. Խաչատրյանի «Հայոց հին և միջնադարյան բանաստեղծության քրեատոմատիա», աշխ. Ա. Մադոյանի և Գ. Անանյանի</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԳ/մ-041 «Հայ արձակի փոքր ժանրերի զարգացման տեսության հարցեր»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	22
			Գործնական աշխատանք	26
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների գրականագիտական գիտելիքների խորացում, վերլուծական կարողությունների զարգացում, ժանրագրագիտական օրինակափոխությունների վերհանում, ժանրաստեղծ տարրերի չափանիշների ընկալում, երկերի ստրուկտուրալ վերլուծություն, պոետիկայի խնդիրների, առանձնահատկությունների քննում (տարբեր դարաշրջանների գեղարվեստական նյութի վրա):			
Դասընթացի վերջնադրույնները	<p>Պետք է իմանա.</p> <p>Դասընթացի ուսումնասիրությունից հետո պետք է խոր գիտելիք ունենա սեռի, ժանրի, երկի կառուցվածքի, կառուցվածքային բաղադրամասերի, ժանրագոյացման, ժանրաստեղծման գործընթացի կրած փոփոխությունների, կանոնիկ և ոչ կանոնիկ ժանրերի մասին::</p> <p>Պետք է կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> • Որոշել գրականագիտության մեջ դեռևս ժանրային վերլուծության չենթարկված ժամանակակից գրական երկերը, • ճանաչել երկի ժանրային առանձնահատկությունները, • խորությամբ ընկալել երկի՝ որպես իրականության արտացոլման, գաղափարի մարմնավորման 			

	<p>հարցերը,</p> <ul style="list-style-type: none"> • նախապատրաստվել հետազոտական աշխատանքի (այդ թվում՝ կուրսային, մագիստրոսական թեզի): <p>Պետք է տիրապետի գեղարվեստական երկի վերլուծության մեթոդներին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Մեռև ժանր:</p> <p>Թեմա 2. Ժանրային մտածողության ակունքները հայ պատմության մեջ:</p> <p>Թեմա 3. Ժանրային մտածողության զարգացումը միջնադարում:</p> <p>Թեմա 4. Կանոնիկ ժանրեր: Նովելը որպես կանոնիկ ժանր: Նովելի զարգացումը հայ գրականության մեջ:</p> <p>Թեմա 5. Ոչ կանոնիկ ժանրեր: Պատմվածք:</p> <p>Թեմա 6. Վիպակ:</p> <p>Թեմա 7. Վիպական մտածողությունը փոքր ժանրերում:</p> <p>Թեմա 8. Մանրապատում:</p> <p>Թեմա 9. Ակնարկային գրականություն:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Հարցատոմսերը, տարբերակները կազմվում են 3 հարցով՝ հետևյալ կառուցվածքով.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տեսական հարց 2. Տեսական հարց 3. Գրական երկ <p>1-ին և 2-րդ հարցերը գնահատվում են 6-ական միավոր, որի մեջ երկու միավորը տրվում է ինքնուրույնությանը: Երրորդ հարցը գրական երկ է (նովել, պատմվածք, վիպակ, ակնարկ): Ուսանողը պետք է հիմնավորի, թե ինչու է տվյալ երկը համարվում նովել, պատմվածք, վիպակ, պրոբլեմային կամ այլ տեսակի ակնարկ: Հարցը գնահատվում է 8 միավոր:</p>
<p>Գրականություն</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ջրբաշյան Էդ., Պոետիկայի հարցեր: Երևան, «Հայաստան», 1976: 2. Ջրբաշյան Էդ. Գրականության տեսություն: Երևան, 1972: 3. Ավդալբեգյան Մ. Հայ գեղարվեստական արձակի սկզբնավորումը: Երևան, 1971: 4. Ռընե Ուելլեք, Օսթին Ուորրեն: Գրականության տեսություն: Երևան 2008: 5. Сборник. Теория литературы, в двух томах, Том 1, под редакцией Н.Д. Тамарченко. Москва, 2014г. 6. Сборник. Теория литературных жанров, в двух томах, Том 2, под редакцией Н. Д. Тамарченко. Москва, 2011г. 7. Քալանթարյան Ժ.: Ժանրերը սովետահայ

	<p>գրականության ձևավորման շրջանում: Երևան, 1974:</p> <p>8. Գրական ստեղծագործություն. Հոդվածների ժողովածու: Վերլուծության ուղիները և սկզբունքները: Երևան, 1983:</p> <p>9. Հոդվածների ժողովածու: Գրական ժանրեր: Երևան, 1985:</p> <p>10. Ա. Նիկողոսյան: Առաքել Դավրիժեցու պատմությունն իբրև գրական երկ: Երևան, 2012:</p> <p>11. Մ. Ավդալբեկյան: Հայ միջնադարյան գրականության ժանրեր: Երևան,</p> <p>12. Ա. Եղիազարյան: Գեղարվեստական պատում: Երևան</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-014 «Նախագրային հայերեն»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը, ինչպես նաև ապագա ուսուցչին, գիտնական-հետազոտողին տեսական և գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով զինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p><u>Առարկայի ուսուցման վերջնարդյունքը</u></p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u></p> <p>Նախագրային հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, ձևավորման ու զարգացման մեխանիզմը, հայոց լեզվի զարգացման շրջանները, դրանց հնչյունական, բառապաշարային և քերականական առանձնահատկությունները:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u></p> <p>Քննադատական և ինքնաքննադատական վերլուծություններ կատարել հայերենի տարբեր շրջանների վերաբերյալ: Բնութագրել նախագրային հայերենի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և քերականական իմաստները, դրանց արտահայտության ձևերի տարբերությունների պատճառները:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u></p> <p>Հին լեզուներ ուսումնասիրելու, համեմատելու մեթոդաբանությանը, հնդեվրոպաբանությանը:</p>			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Պատմական համառոտ ակնարկ հայերենի զարգացման փուլերի մասին: Հնդեվրոպական նախալեզվի հնչյունական համակարգը:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Վաղնջահայերենի հնչյունական համակարգը:</p>			

	<p><i>Թեմա 3</i> Հնագույն հայերենի հնչյունական համակարգը</p> <p><i>Թեմա 4</i> Հնդեվրոպական նախալեզվի բառապաշարը:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Վաղնջահայերենի բառապաշարը, բառակազմական միջոցները:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Հնագույն հայերենի բառապաշարը, բառակազմական միջոցները:</p> <p><i>Թեմա 7</i> Հնդեվրոպական նախալեզվի քերականական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 8</i> Վաղնջահայերենի քերականական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 9</i> Հնագույն հայերենի քերականական առանձնահատկությունները:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական աշխատանքների, ընթացիկ ստուգումների և ինքնուրույն աշխատանքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքներ՝ երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: Ինքնուրույն աշխատանք՝ երկու ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ
Գրականություն	<p>Գ.Ջահուկյան, Հայոց լեզվի պատմություն (Նախագրային ժամանակաշրջան)</p> <p>Հր.Աճառյան, Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, հ. 6</p> <p>Հր.Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, հ.1-2</p> <p>Հր.Աճառյան, Հայերեն արմատական բառարան, հ. 1-4</p> <p>Հ.Մուրադյան, Հայոց լեզվի պատմական քերականություն, հ.1</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-013 «ԼԵԶՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՄԱԿԱՐԴԱԿԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՐԳԵՐ» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	I տարի, II կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Գիտակարգի նպատակն է՝ 1) ցույց տալ, որ լեզվաբանության ներսում կան ստորակարգային մակարդակների վրա հիմնված համամակարդակային գիտակարգեր, 2) բնորոշել հիմքի և շարույթի եությունը, պարզել նրանց բնույթը, տեսակները, 3) ծանոթացնել հիմքագիտական և շարութաբանական հետազոտության մեթոդներին,			

	այդ մեթոդներով պարզել առաջադրվող հիմքերը և շարույթները:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք – դասընթացի վերջում ուսանողը ձեռք է բերում լեզվական իրականությունների մակարդակային և համամակարդակային միավորների լիարժեք պատկերացում, լեզվական և արտալեզվական միավորների համարնությունականության իմացություն՝ պայմանավորված համասեռության սկզբունքով</i></p> <p><i>Հմտություն – դասընթացի վերջում ձեռք է բերում լեզվական միավորները տրամախոսաբար միմյանց և արտքաին իրականությանը հակադրելու և նույնացնելու հմտություն</i></p> <p><i>Կարողունակություն – դասընթացի վերջում ուսանողը էլնում է տարբեր համակարգերի միասնականության սկզբունքից, զատում և համատեղում է տարբերությունների նույնացման և նույնությունների տարբերակման մեկնակետերը</i></p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1: Լեզվաբանական համամակարդակային գիտակարգերի առարկաներն ու խնդիրները</p> <p>Թեմա 2: Գիտակարգերի տեսակները՝ ըստ բնույթի և ըստ ընդգրկման: Լեզվաբանության համամակարդակային և մյուս գիտակարգերի հարաբերակցությունը</p> <p>Թեմա 3: Հիմքի հասկացությունը՝ ըստ արտալեզվական և լեզվական ըմբռնումների ճարտարապետական հիմք, կենսաբանական հիմք, քիմիական հիմք, լեզվաբանական հիմք</p> <p>Թեմա 4: Լեզվաբանական հիմքի ըմբռնումը՝ ըստ հիմքագիտության առաջնային բաժինների՝ ձևաբանության և բառակազմության</p> <p>Թեմա 5: Ձևաբանական հիմքերը՝ ըստ Բ. Ադայանի հայեցակարգի: Համակարգային-հարացուցային և գծակարգային հիմքեր</p> <p>Թեմա 6: Բառակազմական հիմքի բնորոշումը՝ ըստ Բ. Ադայանի հայեցակարգի: Բաղադրական հիմքեր</p> <p>Թեմա 7: Ձևաբանական հիմքերը՝ ըստ Գ. Ջահուկյանի հայեցակարգի</p> <p>Թեմա 8: Բառակազմական հիմքերի բնորոշումը՝ ըստ Գ. Ջահուկյանի հայեցակարգի</p> <p>Թեմա 9: Վանկահիմք, արմատահիմք, շարութահիմք, ստորագական հիմք, վերասութենական հիմք</p> <p>Թեմա 10: Շարութային հիմքեր և հիմնային շարույթներ</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ քննության ժամանակ : • Գործնական աշխատանքները՝ գումարային 40 միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ գումարային 20 միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p><i>Պարտադիր՝</i></p> <p>Բ. Ադայան, Ընդհանուր և հայկական բառագիտություն, Ե., 1984</p> <p>Բ. Ադայան, Ժամանակակից հայերենի հոլովումը և խոնարհումը, Ե. 1967</p> <p>Բ. Ադայան, Լեզվաբանության հիմունքներ, Ե., 1987</p> <p>Դ. Գյուլգասոյան, Լեզվի ստորակարգային մակարդակների գոյամակարդակային տեղայնացումը, Ե., 2019</p>

	<p>Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները, Ե., 1974</p> <p>Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի իմաստաբանություն և բառակազմություն, Ե., 1989</p> <p><i>Լրացուցիչ՝</i></p> <p>Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից գրական հայերեն, Ե., 1981</p>
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-008 «Տիպաբանություն» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	I տարի, II կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մագիստրոսների մոտ մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների ձևավորումը, ինչպես նաև ապագա ուսուցչին, գիտնական-հետազոտողին տեսական և գործնական-կիրառական կարողություններով ու հմտություններով զինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Առարկայի ուսուցման վերջնարդյունքը.</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը կստանա գիտելիքներ</u> տիպաբանություն գիտակարգի ուսումնասիրության առարկայի, խնդիրների, մեթոդների, միջգիտակարգային առնչությունների մասին, կիմանա տիպաբանության պատմությունը, կծանոթանա տիպաբանական հիմնական դասակարգումներին, լեզվական մակարդակներից յուրաքանչյուրում առկա տիպաբանական հարցադրումներին:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա</u> ճիշտ բնութագրել տիպաբանության հիմնական հասկացությունները և տեսությունները, կկարողանա տարբեր ոճերի տեքստերի վրա կատարել տիպաբանական հետազոտություններ:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի</u> տիպաբանության գիտակարգային խնդիրներին ու դրանց լուծումներին» հիմնական հասկացություններին» ժամանակակից հայերենի տիպաբանական առանձնահատկություններին:</p>			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Տիպաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտակարգ:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Հիմնական հասկացությունները:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Լեզուների տիպաբանական դասակարգումը:</p>			

	<p><i>Թեմա 4</i> Տիպաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտակարգ և լեզուների տիպաբանական դասակարգումը:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Ընդհանրություններ:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Հայերենը համեմատական և տիպաբանական հետազոտությունների դաշտում:</p> <p><i>Թեմա 7</i> Հնչյունաբանական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:</p> <p><i>Թեմա 8</i> Բառագիտական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:</p> <p><i>Թեմա 9</i> Ձևաբանական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:</p> <p><i>Թեմա 10</i> Արդի հայերենի հնչյունաբանական տիպաբանությունը (հետազոտական աշխատանք):</p> <p><i>Թեմա 11</i> Շարահյուսական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:</p> <p><i>Թեմա 12</i> Արդի հայերենի բառակազմական տիպաբանությունը (հետազոտական աշխատանք):</p> <p><i>Թեմա 13</i> Գրական հայերենի տիպաբանական նկարագիրը:</p> <p><i>Թեմա 14</i> Խոսքի մասերի վիճակագրական հետազոտություն: (հետազոտական աշխատանք)</p> <p><i>Թեմա 15</i> Արդի հայերենի շարահյուսական տիպաբանությունը: (հետազոտական աշխատանք)</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ քննության ժամանակ : • Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ գումարային 40 միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ գումարային 20 միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Է. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ</p> <p>Հ. Մելքոնյան, Տիպաբանություն. հայերենի տիպաբանության հարցեր (Ուսումնական ձեռնարկ)</p> <p>Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները</p> <p>Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները</p>

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՀԼԳ/մ -039 «ԲԱՌԱՊԱՇԱՐ: ԲԱՌԱՊԱՇԱՐԱՅԻՆ ՏԵՂԱՇԱՐԺԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ» /կամընտրական դասընթաց/</p>
<p>Դասընթացին հատկացվող</p>	<p>3 կրեդիտ</p>

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Նորաբանության զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: ▪ Նորաբանության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ: ▪ Նորաբանության, արդիական մեթոդների, լեզվական միավորների՝ բառերի կառուցվածքային, իմաստաբանական և ստուգաբանական առանձնահատկությունների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից: ▪ Լեզվի բառապաշարային խնդիրները վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <ul style="list-style-type: none"> • իմանա ներածական գիտելիքներ նորաբանության՝ իբրև նոր լեզվական միավորի ձևավորման և զարգացման օրինաչափությունները • իմանա նորաբանության շրջանակներում կիրառվող արդիական մեթոդական հիմքները • կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • տիրապետի լեզվական միավորի՝ բառերի կառուցվածքային, իմաստաբանական և ծագումնաբանական առանձնահատկություններին, • կարողանա իրականացնել հետազոտական գործունեություն, ինքնուրույն վերլուծել լեզվական իրողությունները, կատարել ճիշտ եզրահանգումներ: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1. Բառապաշարի մասին գիտական քննարկումների վերլուծություն</p> <p>Թեմա 2. Հնաբանություններ և նորաբանություններ</p> <p>Թեմա 3. Նորաբանությունները՝ որպես կենդանի լեզվի բառապաշարային տեղաշարժի արտահայտչամիջոցներ</p> <p>Թեմա 4. Նորաբանությունների կառուցվածքային և ներքերականական առանձնահատկությունները</p> <p>Թեմա 5. Գիտական և գեղարվեստական նորաբանությունների ձևային և իմաստային համեմատություններ</p>			

	<p>Թեմա 6. Հեղինակային նորաբանությունները հայերենի զարգացման տարբեր շրջաններում: Դիպլոմատիկա</p> <p>Թեմա 7. Իմաստային նորաբանություններ</p> <p>Թեմա 8. Նորաբանություններն իբրև խոսքի մասերի փոխակերպման և փոխանցման արդյունք</p> <p>Թեմա 9. Հեղինակային նորաբանությունների ուսումնասիրություն</p> <p>Թեմա 10. Ժամանակակից նորակազմությունների իմաստային, կառուցվածքային և հնչյունային առանձնահատկությունները</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ: ▪ Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր՝</i> Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. 2 Ս. Աբրահամյան, Ներածություն/Հայոց լեզվի զարգացումը սովետական շրջանում Թ. Ղարաբյուրյան, Դիպլոմատիկա և պոետնոմիալ բառերը ժամանակակից հայերենի բառաստեղծական համակարգում, ԼՈՀ, է. 7-րդ Ա. Սարտիրոսյան, Արդի հայերենի նորաբանությունների բառակազմական կաղապարները</p> <p><i>Լրացուցիչ՝</i> Ա. Մուրվալյան, Հայոց լեզվի բառային կազմը Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները Ս. Էլոյան, Արդի հայերենի նորաբանությունների բառարան</p>

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՀԼԳ/մ- 047 «ԼԵԶՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԵՐԻ ՏԻՊԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» /կամընտրական դասընթաց/</p>			
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>2 կրեդիտ</p>			
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ</p>			
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>24</p>	<p>Դասախոսություն</p>	<p>12</p>
	<p>Ինքնուրույն</p>	<p>36</p>	<p>Գործնական աշխատանք</p>	<p>12</p>
	<p>Ընդամենը</p>	<p>60</p>		

Ստուգման ձևը	Ստուգարք
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակը: Դասընթացը նպատակ ունի մատուցելու լեզվաբանական հայեցակարգերը՝ ժամանակագրական հաջորդականությամբ և դրանց տիպաբանական գնահատմամբ, ասել է՝ ընդհանրությունների և տարբերությունների վերհանմամբ:</p>
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i> – դասընթացի վերջում ուսանողը ձեռք է բերում լեզվաբանական ուսմունքների պատմության կարգաբերված գիտելիք:</p> <p><i>Հմտություն</i> – դասընթացի վերջում ուսանողը ձեռք է բերում լեզվաբանական տարածամանակյա փուլերի տիպավորման հմտություն:</p> <p><i>Կարողունակություն</i> – դասընթացի վերջում ուսանողը հենց դասընթացի շնորհիվ ձեռք է բերում վերլուծելու և համադրելու, արտածելու և մակածելու կարողություն, որը նպաստում է նաև այլ ոլորտների վերաբերմամբ նման կարողունակության հնարավորության ձեռքբերմանը:</p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Անվան և իրի հարաբերության պատկերացումների տիպաբանական բնութագիրը: Անուն – իր – հոգի</p> <p><i>Թեմա 2</i> Վակը (= ձայն)՝ որպես աշխարհի հիմք, և սփոտան հին հնդկական փիլիսոփայության մեջ</p> <p><i>Թեմա 3</i> Ֆյուսեյի և թեսեյի հայեցակերպերի տիպաբանական բնութագիրը (անտիկ փիլիսոփայություն): Անուն – իր, բան – աշխարհ (Հերակլիտ, Պարմենիդ, Դեմոկրիտ, Սոկրատես, Պլատոն, Արիստոտել, Էպիկուր և Էպիկուրյաններ)</p> <p><i>Թեմա 4</i> Նշան (ստոիկներ): Անալոգիստները և անոմալիստները՝ ֆյուսեյի և թեսեյի մասին</p> <p><i>Թեմա 5</i> Միջնադարյան լեզվափիլիսոփայություն: Ռեալիստների և նոմինալիստների հայեցակարգերի տիպաբանությունը</p> <p><i>Թեմա 6</i> Միջնադարյան հայեցողական քերականություն: Լեզու – մտածողություն հակադրությունը</p> <p><i>Թեմա 7</i> XVI–XVIII դարեր: Համընդհանուր և բանական</p>

	<p>քերականություն. խորքային և մակերեսային կառուցվածքների դրույթը: Սենսուալիզմ և ռացիոնալիզմ: Բեկոն, Վիկո, Լայբնից, Լոկ, Կոնդիլյակ, Ռուսո, Հերդեր</p> <p><i>Թեմա 8</i> Համադրական լեզվաբանություն, Վիլհելմ ֆոն Հումբոլդտ, տրամախոսական միաշափության սկզբունք: Լեզվական միավորների և տարբեր իրողությունների ներհակությունը: Ձևերի տիպաբանությունը (արտքաին ձև – ներքին ձև, համընդհանուր ձև – անհատական ձև, կայական ձև – դինամիկ ձև ևլն)</p> <p><i>Թեմա 9</i> Համակարգային-վերլուծական լեզվաբանություն, Ֆերդինանդ դը Սոսյուր, տրամաբանական երկչափության սկզբունք: Լեզվական հասկացությունների երկատումներ: Լեզվական գոյամակարդակների բացահայտումը և դրանց հետագա ճակատագիրը</p> <p><i>Թեմա 10</i> Կառուցվածքային լեզվաբանության երեք դպրոցները, դրանց հայեցակարգերի և առանցքային հասկացությունների տիպաբանական բնութագիրը</p> <p><i>Թեմա 11</i> Միջգիտակարգային տիպաբանություն</p> <p><i>Թեմա 12</i> Արդի գերհամադրական լեզվաբանություն, Էդուարդ Աթայան, տրամախոսական բազմաշափության սկզբունք: Հումբոլդտի, Սոսյուրի և Աթայանի հայեցակարգերի տիպաբանական բնութագիրը</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ: ▪ Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Աթայան Է., Լեզվական աշխարհի ներքին կերպավորումը և արտաքին վերաբերությունը, Երևան, 1981: 2. Ադայան Է., Հայ լեզվաբանության պատմություն, հատոր I, Երևան, 1958:

	<p>3. Բենվենիստ Է., Ընդհանուր լեզվաբանության խնդիրներ, հատոր I, (Ֆրանսերենից թարգմանությունը՝ Ա. Մուրադյանի), Երևան, 2023:</p> <p>4. Բենվենիստ Է., Ընդհանուր լեզվաբանության խնդիրներ, հատոր II, (Ֆրանսերենից թարգմանությունը՝ Ա. Մուրադյանի), Երևան, 2023:</p> <p>5. Գյուլզադյան Դ., Վարկած լեզվաբանության պատմության նորագույն պարբերացման // «Նշան, համակարգ, հաղորդակցում», էջք 63-73, Երևան, 2011:</p> <p>6. Հումբոլդտ Վ. Ֆոն, Մարդկային լեզուների կառուցվածքի տարբերության և մարդկության հոգևոր զարգացման վրա նրա ազդեցության մասին (գերմաներենից թարգմանությունը՝ Է. Աթադյանի) [անտիպ, ուսանողին հասանելի]:</p> <p>7. Ջահուկյան Գ., Լեզվաբանության պատմություն, հատոր I, Երևան, 1960:</p> <p>8. Ջահուկյան Գ., Լեզվաբանության պատմություն, հատոր II, Երևան, 1962:</p> <p>9. Սոսյուր Ֆ. դը, Ընդհանուր լեզվաբանության դասընթաց (Ֆրանսերենից թարգմանությունը՝ Ա. Մուրադյանի), Երևան, 2008:</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-049 «20-ՐԴ ԴԱՐԻ ԼԱՏԻՆԱԱՍԵՐԻԿՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՐՎԱԳԾԵՐ» /կամրնտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին /2-րդ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է բացահայտել լատինաամերիկյան գրականության հիմնական առանձնահատկությունները, նրա զարգացման փուլերը՝			

	<p>կապված համաշխարհային գրականության զարգացման յուրահատկությունների, ինչպես նաև լատինաամերիկյան ժողովուրդների զարգացման հետ, բացահայտել այս գրականության նորույթն ու նպաստը գրականության համապատկերում:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Պետք է իմանա.</p> <ul style="list-style-type: none"> • լատինաամերիկյան վեպի, մասնավորապես Խուլիո Կորտասարի և Մարկեսի վեպերի ինքնատիպության մասին • լատինաամերիկյան պոեզիայի նվաճումները Ռուբեն Դարիոյից մինչև Պաբլո Ներուդա • լատինաամերիկյան արձակի գլխավոր մոտիվները, գաղափարները, փի- լիսոփայական, այլաբանական, գեղարվեստական նորարարությունը, սո- ցիալական ուղղվածությունը <p>Պետք է կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> • գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը, • անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից, • զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները, • գրական գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել: <p>Պետք է տիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարման մասնակցելու կանոններին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Լատինաամերիկյան գրականության առանձնահատկությունները և զարգացման հիմնական բնութագիրը:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Լատինաամերիկյան վեպը 20-րդ դարի 1-ին կեսին: Գրական ուղղություններ:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Նոր լատինաամերիկյան վեպը: Մոզական ռեալիզմ:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Բորխեսի փիլիսոփայական պատմվածքները: Բորխեսը և պոստմոդեռնիզմը:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Լատինաամերիկյան հակադիկտատորական արձակը:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Խաղը որպես հնար պոստմոդեռնիզմի գրականության մեջ: Խ. Կորտասար</p> <p><i>Թեմա 7</i> Լատինաամերիկյան պոեզիայի նվաճումները</p>

	<i>Թեմա 8</i> 50-60-ական թվականների արձակի միտումները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p><i>Պարտադիր գրականություն</i></p> <p>Кутейщикова В., Осповат Л., Новый латиноамериканский роман Петровский И.М., Проблемы поэтики Гарсиа Маркеса (на материале романа Сто лет одиночества) // Актуальные проблемы зарубежной литературы XX века.</p> <p>Ялтов В., Фантазия и реальность в творчестве Габриэля Гарсиа Маркеса // Г.Гарсиа Маркес. Недобрый час.</p> <p>Земсков Н.Г., Г.Гарсиа Маркес</p> <p>Писатели Латинской Америки о литературе</p> <p>Тертерян И., Человек мифотворящий</p> <p>Эпштейн М., Парадоксы новизны</p> <p>Мамонтов, С. П., Испаноязычная литература стран Латинской Америки в XX в.</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-030 «ՀՆԱԽՈՍԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄԸ ՀԱՅ ՀԻՆ և ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԲՆԱԳՐՈՒՄ» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
	Ինքնուրույն	54	Գործնական աշխատանք	16
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հնախոսական պատկերացումներին հայ հին և միջնադարյան գրականության համատեքստում, դրանց արտահայտման ուղիներին, ինչպես նաև՝ այդ պատկերացումների արձագանքներին «Սասնա ծռեր» էպոսում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կումպետենցիաները .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է՝ • ընթերցած լինի հանձնարարված գրականությունը, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • մշակի համապատասխան թեմաները, • լիարժեք յուրացրած լինի դասախոսություններով ներկայացված գիտելիքները, • կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • դասընթացի շրջանակում ընդգրկված մի շարք գիտատեսական հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարել, • համապարփակ գիտելիք ունենա գեղարվեստական մտածողության կերպափոխման ավելի բարդ եղանակի վերաբերյալ, • կարողանա՝ փաստարկել, որ հայոց տոհմիկ բանաստեղծությունը մշտապես սնվել է երկու մայր երակից՝ բանահյուսական Խոսք, հոգևոր Երգ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Նախնադարյան վաղնջական հավատալիքներ:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Հեթանոսական շրջանին վերաբերող մոգական գործողությունների վերաբերյալ առաջին հիշատակությունները:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Առասպելաբանական զրույցներ բույսերի և կենդանիների մասին:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Հնախոսական պատ-կե-րա-ցումը դրա-մա-տի-զացված թատր-ներ-կա-յա-ցում-ներ-րի մեջ:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Հնախոսական պատկերացումը էպոսի 10 պատումների հիմքով:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Հնախոսական պատկերացման բանահյուսական արձագանքները:</p> <p><i>Թեմա 7</i> Հնախոսական պատկերացումը հայրեններում:</p> <p><i>Թեմա 8</i> Հնախոսական պատկերացումը ուշ միջնադարի տաղերգության մեջ:</p> <p><i>Թեմա 9</i> Աջը և Ձախը հնախոսական պատկերացումների համապատկերում:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ չորս ընթացիկ ստուգում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p>1. Աբեղյան Մ., Հայ ժողովրդական առասպելները Մովսես</p>

	<p>Խորենացու «Հայոց պատմության» մեջ, Երկեր, հ.Բ,Ե.,1985: Հայ վիպական բանահյուսություն, Երկեր, հ.Ա, Ե., 1966: Հայ քնարական բանահյուսություն, Երկեր,հ.Բ,Ե.,1967:Հայոց հին գրականության պատմություն, գիրք Ա, Բ, Ե., 1944,1946: Նույնը՝ Երկեր, հհ. Գ, Դ, Ե., 1968,1970: Նույնը՝ Անթիլիաս, Լիբանան, 2004:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ադոնց Ն., Պատմական ուսումնասիրություններ 3. Ալիշան Ղ. Հայապատում, մասն Ա, Պատմիչք Հայոց, Վենետիկ, 1901: Յուշիկք Հայրենեաց Հայոց, հ. Ա, Վենետիկ, 1865, հ.Բ, Վենետիկ,1870: 4. Գրիգորյան Գ., Հայ ժողովրդական բանահյուսություն 5. Դուրեան Ե., Պատմութիւն հայ մատենագրութեան ի վաղ ժամանակաց մինչեւ մեր օրերն, Կ. Պոլիս,1899: Նան՝ Ամբողջական երկեր, հ. Ա, Երուսաղեմ, 1933: 6. Ինճիճեան Ղ., Հնախօսութիւն Հայաստանեայց: 3 հատոր 7. Հայրապետեան Ս., Հայոց հին եւ միջնադարեան գրականութեան պատմութիւն, Լոս Անջելէս, 1986: Նույնը բարեփոխված՝ Անթիլիաս, Լիբանան, 1988: 8. Հարությունյան Ս., Հին հայոց հավատալիքները, կրոնը, պաշտամունքն ու դիցարանը, Ե., 2001: 9. Ղանալանյան Ա., Ավանդապատում, Ե., 1969: 10. Չամչեան Ս., Պատմութիւն Հայոց ի սկզբանէ աշխարհի մինչեւ ցամ տեառն 1874: Հհ. 1-3, Վենետիկ, 1784-1786: 11. Քիպարեան Կ., Պատմութիւն հայ հին գրականութեան
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-032 «Հայ դրամատուրգիայի պատմություն» /կամրնտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ներկայացնել հայ դրամատուրգիայի			

	<p>զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները, հատկանշական կողմերն ու տարբերակիչ առանձնահատկությունները:</p> <p>Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները հայ դրամատուրգիայի պատմությունից, ընդհանրապես հայ գրականությունից:</p> <p>Ուսանողներին հնարավորություն տալ ձեռք բերած գիտելիքներն ու հմտությունները կիրառել պրակտիկայում:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է հիմնան</p> <ul style="list-style-type: none"> • հայ դրամատուրգիայի զարգացումը, զարգացման արդի միտումները, • դրամատուրգիայի տեղն ու դերը գրականության զարգացման արդի փուլում. • 19-21-րդ դարերի հայ դրամատուրգիայի հիմնական ներկայացուցիչներին և նրանց ստեղծագործությունները. • արդի դրամատուրգիայի հիմնական գեղարվեստական ուղղության առանձնահատկությունները. • արդի դրամատուրգիայի գաղափարական ու փիլիսոփայական հիմքերը, ժանրային հատկանիշները. • պատմամշակութային, ոճական, անհատական-ստեղծագործական համատեքստերը՝ առանձին գեղարվեստական տեքստերի ուսումնասիրության համար: <p>Կարողանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել դարավերջ-դարասկզբի գրականության զարգացման դոմինանտ կողմերը. • սնեռվել առաջադրված տիպաբանական-վերլուծական շրջանակներում՝ գեղագիտական, ժանրային, թեմատիկ, կառուցվածքային և այլն. • կատարել համեմատական դիտարկումներ՝ առնչություն գտնելով ժամանակակից դրամատուրգիայի արդիական գործընթացների և դրանց պատմական հիմքերի միջև. • առանձին հեղինակների ստեղծագործությունն արժևորել գրական գործընթացի մեջ: <p>Տիրապետեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19-21-րդ դարերի դրամատիկական գեղարվեստական տեքստերի գրականագիտական վերլուծության հիմնական մեթոդներին. • դրամատիկական երկերի կառուցվածքային կազմակերպման հիմնական եղանակներին և ընթերցման մեթոդներին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Գաբրիել Սունդուկյանի դրամատուրգիան</p> <p><i>Թեմա 2</i> Ալեքսանդր Շիրվանզադեի դրամատուրգիան</p>

	<p><i>Թեմա 3</i> Լևոն Շանթի դրամատուրգիան. 1-ին շրջան</p> <p><i>Թեմա 4</i> Լևոն Շանթի դրամատուրգիան. 2-րդ շրջան</p> <p><i>Թեմա 5</i> Լևոն Շանթի դրամատուրգիան. 3-րդ շրջան</p> <p><i>Թեմա 6</i> Դերենիկ Դեմիրճյանի դրամատուրգիան</p> <p><i>Թեմա 7</i> Նաիրի Զարյանի դրամատուրգիան</p> <p><i>Թեմա 8</i> Դրամատուրգիան 20-րդ դարի 50-70-ական թ.թ.</p> <p><i>Թեմա 9</i> Սփյուռքի դրամատուրգիան</p> <p><i>Թեմա 10</i> Արդի հայ դրամատուրգիան. Պ. Զեյթունցյան, Կ. Խողիկյան, Ն. Շահնագարյան, Ս. Խալաթյան...</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգաքննարկների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Վ. Թերզիբաշյան, Հայ դրամատուրգիայի պատմություն</p> <p>Հ. Հովհաննիսյան, Հայ թատրոնի պատմություն (19-րդ դար)</p> <p>Լ. Հախվերդյան, 20-րդ դարասկզբի հայ թատրոնի պատմություն</p> <p>Գ. Լևոնյան, Թատրոնը հին Հայաստանում</p> <p>Ա. Հունանյան, Դերենիկ Դեմիրճյանի դրամատուրգիան</p> <p>Տիգրան Հախումյան, Դերենիկ Դեմիրճյանի դրամատուրգիան</p> <p>Ս. Սարիյան, Լևոն Շանթ</p> <p>Վ. Ռ. Գրիգորյան, Լևոն Շանթի դրամատուրգիան</p> <p>Ս. Փանոսյան, Լևոն Շանթ</p> <p>հեղինակների խումբ, Հայ նոր գրականության պատմություն 5 հատորով</p> <p>Ալ. Շարուրյան, Պետրոս Դուրյան</p> <p>Գ. Սարգսյան, Հայ մեծ դրամատուրգը</p> <p>Ա. Հունանյան, Հակոբ Պարոնյանը դրամատուրգ</p> <p>Հ. Թամրազյան, Շիրվանզադեի դրամատուրգիան</p> <p>Հ. Թամրազյան, Շիրվանզադե. կյանքը և գործը</p> <p>Վ. Փիլոյան, 20-րդ դարասկզբի գեղարվեստական մտածողությունը և Լևոն Շանթի ստեղծագործությունը</p> <p>Աղաբաբյան Ս., Նաիրի Զարյան</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/Մ-025-«ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		

Ստուգման ձևը	Ստուգարք
Դասընթացի նպատակը	Ուսասնողներին ծանոթացնել թարգմանական արվեստի տեսությանը, պատմությանը և գործընթացին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Իրույթներն ու հատկաբանությունները թարգմանության տեսության մեջ, ▪ բառացի և ազատ թարգմանություն, ▪ բանաստեղծական խոսքի թարգմանության դժվարությունները: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Նույն երկի տարբեր թարգմանության համադրում և վերլուծություն: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Արձակ երկի թարգմանության վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն դիտարկումներ, ▪ բառային աշխատանք կատարել:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1.</i> Գեղարվեստական թարգմանության կապվածությունը բնագրին</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Թարգմանության պատմություն. անտիկ շրջանից մինչև արդի ժամանակաշրջանը</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Թարգմանության առանձնահատկությունները. գիտություն¹, թե² արվեստ</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Թարգմանության գրականագիտական և լեզվական մոտեցումները</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նազարյան Ա., Բաղդասարյան Հ., Թարգմանաբանական ուսումնական ձեռնարկ 2. Համբարձումյան Դ., Գեղարվեստական ստեղծագործությունը և նրա թարգմանությունը 3. Հայ գրողները գեղարվեստական թարգմանության մասին 4. Հակոբյան Ա., Թարգմանության տեսության հիմունքներ 5. Վարդանյան Ն., Թարգմանության տեսություն և մեթոդաբանություն

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-024 «Աստվածաշունչը և հայ գրականությունը» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ուսանողների մոտ պատկերացում ձևավորել հայ գրականության մեջ Աստվածաշնչին անդրադարձների, հղումների մասին:</p> <p>Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որ վերաբերում են հին և միջնադարյան հայ գրականությանը:</p> <p>Դասընթացում կարևորվում են գրական երկի վերլուծության և արժևորման նոր ելակետերի առաջադրման հարցերը, տեսական հարցադրումները, պոետիկայի խնդիրները:</p> <p>Այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:</p>			
Դասընթացի վերջնադրյունները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Աստվածաշնչի դերը հայ գրականության զարգացման պատմության ընթացքում: <p>Կարողանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Առանձնացնել և տարբեր հայեցակետերով քննել Աստվածաշնչին անդրադարձները հայ գրականության տարբեր փուլերում: <p>Տիրապետեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Բնագրային կապերի, ինտերտեքստային միավորների բացահայտման և վերլուծության հնարներին: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Մ. Խորենացին և սուրբգրային ավանդությունների ժառանգորդական շարժումը</p> <p><i>Թեմա 2</i> Աստծո ստորոգելիների հարցը</p>			

	<p>մատենագրության մեջ</p> <p><i>Թեմա 3</i> Աստծո ստորոգելիները միջնադարյան տաղերգության մեջ</p> <p><i>Թեմա 4</i> Նարեկը և Աստվածաշունչը</p> <p><i>Թեմա 5</i> Աստվածաշնչյան իրողությունների արտահայտությունը հայ նոր գրականության մեջ</p> <p><i>Թեմա 6</i> Աստվածաշնչյան իրողությունների արտահայտությունը հայ նորագույն գրականության մեջ</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. Գ</p> <p>Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. Դ</p> <p>Հեղինակային կոլեկտիվ, Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչներ</p> <p>Վ. Եղիազարյան, Հովհ. Թլկուրանցու կյանքը և ստեղծագործությունը</p> <p>Վ. Եղիազարյան, Բանասիրական որոնումներ Աստուածաշունչ. Մատեան Հին եւ Նոր կտակարանների, Ս. Էջմիածին</p> <p>Գիրք Ծննդոց. Քննական բնագիր, ԳԱ հրատ., Երևան</p> <p>Լ. Տեր – Պետրոսյան, Հայ հին թարգմանական գրականություն</p> <p>Հայ միջնադարյան գրականություն</p> <p>Փառանձեմ Մեյթիխանյան, Աստվածաշնչի և հայոց սուրբ անվանց բառարան</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-050 «Գրականությունը զանգվածային հաղորդակցության համատեքստում» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը,	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել			

<p>խնդիրները</p>	<p>համակարգային պատկերացում զանգվածային հաղորդակցության և գրականության փոխառնչությունների վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <p>-Ներկայացնել զանգվածային հաղորդակցության հիմնական հասկացությունները:</p> <p>-ծանոթացնել զանգվածային հաղորդակցության տեսակները և զանգվածային գրականության ժանրերը:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.</p> <p>Հասկանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Չանգվածային հաղորդակցության էությունը: • Չանգվածային գրականության առանձնահատկությունները: <p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Չանգվածային գրականության ժանրերը: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • կատարել միջգիտակարգային վերլուծություններ: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • զանգվածային գրականության և մեդիատեքստերի ուսումնասիրման մեթոդներին: <p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.</p> <p>ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.</p> <p>ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</p> <p>ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. ՉՀՄ առանձնահատկությունները</p> <p>Թեմա 2. Մեդիատեքստ</p> <p>Թեմա 3. Թատրոն և գրականություն</p> <p>Թեմա 4. Պարբերական մամուլ և գրականություն</p>

	Թեմա 5. Ռադիո և գրականություն Թեմա 6. Գրականություն և հեռուստատեսություն Թեմա 7. Համացանց և գրականություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	11. Փաստերի կիրառման հմտություն 12. Աշխատանքի կառուցվածք 13. Օգտագործվող մեթոդներ 14. Ամբողջականություն 15. Մտքի ձևակերպում
Գրականություն	Պարտադիր գրականություն (ՊԳ) 1. Николина, Литовская: Массовая литература сегодня 2. Мария Черняк: Массовая литература XX века. /Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ) 1. Маргарита Литвинова: Социокультурная динамика массовых праздников и зрелищ 2. Анатолий Цукер: Отечественная массовая музыка. 1960-1990 г. 3. Черняк: Массовая литература в понятиях и терминах.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-052 – «ԱՐԴԻ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է հարստացնել «Արտասահմանյան գրականության պատմություն» և «Արտասահմանյան գրականության տեսություն» առարկաների վերաբերյալ ուսանողների ունեցած գիտելիքները: Շեշտը դրվում է 20-րդ դարավերջի արտասահմանյան գրականության զարգացման միտումների վրա, որի համատեքստում դիտարկվում են թե՛ արձակի, թե՛ պոեզիայի /ակնարկային ձևով/ և թե՛ դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները:</p> <p>Դասընթացի կարևորագույն խնդիրներից է համեմատական հիմքի վրա արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացքն ու նկատվող միտումները բացահայտելը: Կարևորվում են բնագրերի իմացությունն ու վերլուծությունը, արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացիկ շրջանի վերաբերյալ ընդհանուր պատկերացում ձևավորելը՝ տեսական զարգացումների հիմքի վրա:</p>			

<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ընթերցել հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը՝ արձակ, պոեզիա, դրամատիկական երկեր. - ընդհանուր պատկերացում ունենալ 20-րդ դարի վերջին քառորդի և 21-րդ դարասկզբի արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացքի և միտումների վերաբերյալ, մասնավորապես պոստմոդեռնիզմի շրջանում. - ընկալել ժամանակակից գրականության առանձնահատկությունները. - որոշակիորեն պատկերացնել արդի արտասահմանյան գրականության տեսափիլիսոփայական հիմքերը, ժանրային հատկանիշները: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ գեղարվեստական երկի վերլուծությունը կառուցել ճիշտ տեսաբանական հիմքերի վրա, ➤ ժամանակակից գրական երկերը վերլուծել համաշխարհային գրական գործընթացի համատեքստում: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • գեղարվեստական երկի վերլուծությունը կառուցել ճիշտ տեսաբանական հիմքերի վրա, ընթերցած բնագրերը մեկնաբանել ըստ բովանդակության և գաղափարի, • երկի քննությունը կազմակերպել ձևաբովանդակային տարրերի համաչափ ուսումնասիրության վրա, • նախապատրաստվել հետազոտական աշխատանքի (այդ թվում ավարտական կատարման):
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. 20-րդ դարի վերջին քառորդի սոցիալ-քաղաքական տեղաշարժերն ու դրանց դերը գրականության մեջ:</p> <p>Թեմա 2. Մոդեռնիզմ եւ պոստմոդեռնիզմ:</p> <p>Թեմա 3. Արդի արտասահմանյան գրականության ընդհանուր բնութագիրն ու զարգացման միտումները:</p> <p>Թեմա 4. Ճապոնական արձակը: Կոբո Աբեի վեպերը. «Ավագուտների կինը»: Կոբո Աբեի «Ուրիշի դեմքը» վեպը:</p> <p>Թեմա 5. Խ. Կորտասար: Կյանքն ու ստեղծագործությունը: «Վիճակախաղ» վեպը:</p> <p>Թեմա 6. Պ. Կոելյո: Կյանքն ու ստեղծագործությունը: «Ալքիմիկոսը»:</p> <p>Պ. Կոելյոյի մյուս վեպերը:</p> <p>Թեմա 7. Ու. Էկո: Կյանքն ու ստեղծագործությունը: «Վարդի անունը» վեպը:</p> <p>Թեմա 8. Ամերիկյան գրականություն: Ուիլյամ Սթայրոնի վեպերը:</p> <p>Թեմա 9. Մ. Վարզաւս Լյոսայի կյանքն ու ստեղծագործությունը: «Քաղաքն ու շները» վեպը:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով:

	<ul style="list-style-type: none"> • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учебник / Под ред. Л.Г. Андреева, Зарубежная литература XX века 2. Կոբո Աբե, Ավագուտների կինը, Ուրիշի դեմքը 3. Իոնեսկո, Աթոռներ 4. Կ. Վոննեգուտ, Սպանդանոց համար հինգ 5. Ու. Սթայրոն, Մոֆիի ընտրությունը 6. Լյուսա, Քաղաքն ու շները 7. Խ. Կորտասար, Վիճակախաղ 8. Ումբերտո Էկո, Վարդի անունը 9. Պ. Կոելյո, Ալքիմիկոսը 10. Դեն Բրաուն, Ինֆերնո <p>Լրացուցիչ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://ysu.am/files/Grak_ardi_xndirner.pdf 2. http://ijevanlib.ysu.am/wp-content/uploads/2017/12/banarvesti_himunqner.pdf

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-048 «Արդի լեզվաբանություն» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Արդի լեզվաբանություն» դասընթացի նպատակն է մագիստրոսներին հաղորդակից դարձնել արդի լեզվաբանության տեսություններին և հեղինակություններին, դրանով նպաստել նրանց գիտական գործունեության ակտիվացմանը և գրելիք աշխատանքների (ինքնուրույն աշխատանք, մագիստրոսական թեզ, հոդված, ատենախոսություն) արդիականացմանը:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան</p> <ul style="list-style-type: none"> • Լեզվաբանության արդի շրջափուլի ընդհանուր նկարագիրը, արդի լեզվաբանության գիտակարգերն ու հոսանքները: <p>Կարողանան</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> • Տարբերակել արդի լեզվաբանության գիտակարգերի գլխավոր առանձնահատկությունները <p>Տիրապետեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Արդի լեզվաբանության գիտակարգերի ուսումնասիրության մեթոդներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 11</i> Լեզվաբանության արդի շրջափուլը լեզվաբանության պատմության պարբերացման համատեքստում:</p> <p><i>Թեմա 12</i> Արդի լեզվաբանության գիտակարգերն ու հոսանքները (ավանդականների շարունակությունը և նոր ձևավորվածները):</p> <p><i>Թեմա 13</i> Հոգելեզվաբանություն:</p> <p><i>Թեմա 14</i> Էթնոլեզվաբանություն և կոգնիտիվ լեզվաբանություն:</p> <p><i>Թեմա 15</i> Կորպուսային լեզվաբանություն:</p> <p><i>Թեմա 16</i> Համակարգչային լեզվաբանություն:</p> <p><i>Թեմա 17</i> Արդի ամերիկյան լեզվաբանությունը:</p> <p><i>Թեմա 18</i> Սերող քերականություն:</p> <p><i>Թեմա 19</i> Արդի եվրոպական լեզվաբանությունը:</p> <p><i>Թեմա 20</i> Արդի հայ լեզվաբանությունը:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Է. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ</p> <p>Գիտական ժողովածուների լեզվաբանական հոդվածներ</p> <p>Գ.Ջահուկյան, Լեզվաբանության պատմություն, հ. II</p> <p>Кибрик А., Ковозева И., Секерина И. Современная американская лингвистика: Фундаментальные направления</p> <p>Костюшкина Г. Современные направления во французской лингвистике</p> <p>Леонтьев А. Основы психолингвистики</p> <p>Маслова В. Когнитивная лингвистика</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-015 «Տեղանվանագիտություն» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12

		Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36	
	Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը	Ստուգարք		
Դասընթացի նպատակը	Տեղանվանագիտության, որպես հատկանվանագիտության կարևոր բաժիններից մեկի ուսումնասիրության առարկայի, խնդիրների, մեթոդաբանության իմացություն:		
Դասընթացի վերջնաարդյունքները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝</p> <p>Տեղանվանագիտության պատմությունը, ոլորտները, տեղանունների տեսակները, լեզվական արտահայտությունը, խոսքային կիրառության առանձնահատկությունները և լեզվամշակութաբանական նշանակությունը:</p> <p>Կարողանան՝</p> <p>Կատարել տեղանվանագիտական ուսումնասիրություններ:</p> <p>Տիրապետեն՝</p> <p>Տեղանվանագիտական ուսումնասիրություն կատարելու հմտություններին, տեղանվանագիտության մեթոդաբանությանը:</p>		
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Տեղանվանագիտության ուսումնասիրության առարկան և խնդիրները:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Տեղանունը որպես լեզվի բառապաշարի առանձնահատուկ շերտ:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Տեղանունների բառակազմությունը:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Տեղանունների իմաստային շերտերը:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Տեղանունների տեսակները. բնականուններ:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Ոչ բնականուն տեղանուններ:</p>		
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: 		
Գրականություն	<p>Մ. Խորենացի, Հայոց պատմություն:</p> <p>Հ. Բարսեղյան, Հատուկ անուն, Եր. 1965:</p> <p>Ն. Դիլբարյան, Հայոց տեղանունների իմաստակառուցվածքային քննություն, Եր., 2016:</p> <p>М. Мурзаев Очерки топонимики, М., 1971</p> <p>Никонов В., введение в топонимику, М., 1965</p>		
Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-051 «Հրանտ Մաթևոսյանի ստեղծագործությունը»		

		/կամընտրական դասընթաց/	
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ		
Ժամերի քաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն
			Գործնական աշխատանք
	Ինքնուրույն	36	
	Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը	Ստուգաք		
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացը նպատակ ունի համակարգային պատկերացում ձևավորելու Հ. Մաթևոսյանի ստեղծագործության մասին, բացահայտելու հեղինակի գործերի կերպարային, պոետիկական, ժանրային առանձնահատկությունները, ինչը հնարավորություն կտա հասկանալու ժամանակի գրականության գլխավոր միտումները:</p>		
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝</p> <p>Հ. Մաթևոսյանի ստեղծագործության գլխավոր առանձնահատկությունները:</p> <p>Կարողանան՝</p> <p>Բնութագրել Հ. Մաթևոսյանի ստեղծագործությունը տարբեր հայեցակետերով:</p> <p>Տիրապետեն՝</p> <p>Հեղինակի ստեղծագործությունների մասին ինքնուրույն դատողություններ անելու, գրական առնչությունների բացահայտման հմտություններին:</p>		
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Հրանտ Մաթևոսյանի կյանքն ու ստեղծագործությունը</p> <p><i>Թեմա 2</i> Ժողովածուները. «Օգոստոս», «Ծառերը», «Մեր վազքը», «Տերը», «Երկերի ժողովածու» երկհատորը, «Վիպակներ» ժողովածուն, «Մի ուրացեք ձեր եղբորը» հարցազրույցների ժողովածուն: Հետմահու տպագրված երկերը. «Նանա իշխանուհու կամուրջը», «Սպիտակ թղթի առջև», «Ես ես եմ»: «Հատընտիր» երկհատորյակը: «Անտիպների» երկհատորյակը:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Ծմակուտ քրոնտոպը: Կերպարային համակարգի յուրահատկությունները: Հայոց արքետիպերի համակարգը Հրանտ Մաթևոսյանի ստեղծագործության մեջ: Անավարտ մնացած մաթևոսյանական երկեր. «Հաղարծին», «Տախը», «Եզրով», Մեռելալույս»</p> <p><i>Թեմա 4</i> Մաթևոսյանի ստեղծագործությունը և միջակայի մտածողության յուրահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Մաթևոսյանի դրամատուրգիան և կինոդրամատուրգիան. «Չեզոք գոտի», «Այս կանաչ կարմիր աշխարհը», «Ջաղացը», «Աշնան արև», «Տերը», «Մեր</p>		

	<p>բանակը», «Արամայիս Երզնկյան», «Աղքատի պատիվը» <i>Թեմա 6</i> Մաթևոսյանի ստեղծագործության պոետիկայի հարցեր: Վերնագիր, ավարտ, մանրամաս: Լռությունը Մաթևոսյանի կինոդրամատուրգիայում: Սցենար- ֆաբուլայի յուրահատկությունը: Գեղարվեստական արձակի ռիթմը:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հրանտ Մաթևոսյան, Օգոստոս, Ե., 1967, 2. Հրանտ Մաթևոսյան, Ծառերը, Ե., 1978, 3. Հրանտ Մաթևոսյան, Մեր վագրը, Ե., 1978, 4. Հրանտ Մաթևոսյան, Տերը, Ե., 1983, 5. Հրանտ Մաթևոսյան, Երկերի ժողովածու երկու հատորով, Ե., 1985, 6. Հրանտ Մաթևոսյան, Վիպակներ, Ե., 1990, 7. Հրանտ Մաթևոսյան, Նանա իշխանուհու կամուրջը, Ե., 2004, 8. Հրանտ Մաթևոսյան, Սպիտակ թղթի առջև, Ե., 2004, 9. Հրանտ Մաթևոսյան, Ես ես եմ, Ե., 2005, 10. Հրանտ Մաթևոսյան, Հատրնտիր երկու հատորով, Ե., 2005, 11. Հրանտ Մաթևոսյան, Անտիպներ երկու հատորով, Ե., 2017, 12. Ս. Փանոսյան, Հրանտ Մաթևոսյանի ստեղծագործությունը, Ե., 1984, 13. Վ. Ա. Գրիգորյան, Հրանտ Մաթևոսյան, Ե., 1989, 14. Կ. Աղաբեկյան, Հրանտ Մաթևոսյան. Ծնակուտի վիպասքը, Ե., 1988, 15. Վ. Ռ. Գրիգորյան, Հրանտ Մաթևոսյան. Ստեղծագործությունը, Ե., 2013, 16. Վ. Փիլոյան, Ժամանակի ձայները, Ե., 2008, 17. Վ. Փիլոյան, Ժամանակ և գրականություն, Ե., 2012, 18. Վ. Փիլոյան, Այսօր և միշտ, Ե., 2023, 19. Մաթևոսյանական ընթերցումներ, հտ.1, 2, Հայ-ռուսական համալսարանի հրատարակություն, Ե., 2017, 2023, 20. Մաթևոսյանական ընթերցումներ, հտ.1-4, ԵՊՀ հրատարակություն, Ե. 2007-2022, 21. Մաթևոսյանական արձագանքներ, հտ. 1-3, Վանաձորի պետական համալսարանի հրատարակություն

3. Մանկավարժահոգեբանական կրթամաս

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-051 «Մանկավարժական արդի հիմնահարցեր»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Մեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ապագա ուսուցիչներին զինել մանկավարժական տեսական գիտելիքները արդյունավետ կիրառելու կարողություններով և հմտություններով, ընդարձակել նրանց մանկավարժական աշխարհայացքը զարգացնել մանկավարժական վերլուծական, համադրական և ստեղծագործական կարողությունները: Ձևավորել մանկավարժական ցանկացած իրավիճակում արագ կողմնորոշվելու կարողություն:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները, • մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ, • մանկավարժական գիտաճյուղերի բնութագիրը, • մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները, • անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները, • անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը, • կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը, • ուսուցման գործընթացի էությունը, 			

- ուսուցման սկզբունքները, ուսուցման մեթոդները և միջոցները,
- ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում,
- դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը,
- դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները,
- դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները,
- դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը,
- դաստիարակության բաղադրամասերը,

Հմտություն

- ներկայացնել մանկավարժության հիմնական հասկացությունները
- արդյունավետ օգտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից,
- իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները,
- իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը,
- իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը,
- բնութագրել ուսուցողական և միավորային մատյանները,
- ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը,
- ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները,
- կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները,
- տրամաբանել մասնագիտական կոմպետենտության ձեռքբերման պահանջները
- արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում,
- տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային,
- տիրապետի կոլեկտիվի տեսական հիմունքներին,
- տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:

Գարողունակություն

- մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը,
- տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն
- ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը,

	<ul style="list-style-type: none"> • ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմաստավորմանը:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1 Մանկավարժության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները</p> <p>Թեմա 2. Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 3. Մանկավարժական ժամանակակից տեսությունների կիրառումը ուսումնադաստիարակչական գործընթացում</p> <p>Թեմա 5. Ներական կրթության դրվածքը ՀՀ-ում</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> - Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական և սեմինար պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: - Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: - Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2004 2. Մանուկյան Ս. Պ. , Մանկավարժագիտություն, Երևան 2005: 3. Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն, 1977 4. Գ. Ե. Ղուլումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե 2005 5. Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2, Ե. 1986 6. Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1976 7. Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ, Ե.1999 8. Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները, Ե. 1968 9. И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 10. Б. П. Есупова, Основы дидактики, 1967 11. А. С. Макаренко, Педагогическая поэма, М. 1979 <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», Երևան, 1962թ. 2. Ա. Մակարենկո «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1950թ. 3. Ա. Դիստերվեզ «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1963թ. 4. Ժ.Ժ. Ռուստո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ.

	<p>5. Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ.</p> <p>6. Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ քարոյական իրատներ հայ մանուկներին»: 1840</p> <p>7. //www.unicef.org/armenia/media/ Ներառական կրթություն</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-052 «Մանկավարժական ժամանակակից տեխնոլոգիաներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել տեխնոլոգիական մտածողություն, կրթական տեխնոլոգիական մշակույթ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <p>Գիտի .</p> <ul style="list-style-type: none"> • տեխնոլոգիական մոտեցման, տեխնոլոգիական մշակույթի մասին, • մանկավարժական ժամանակակից տեխնոլոգիաներ, • մանկավարժի մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիան: <p>Հմտություն</p> <p>Տիրապետում է .</p> <ul style="list-style-type: none"> • տեխնոլոգիական գիտելիքներին • փին բորդի, քեյսի, քարտային, նախագծային , համագործակցային տեխնոլոգիաներին: <p>Կարողություն</p> <p>Կարողանում է .</p> <ul style="list-style-type: none"> • տեխնոլոգիական մոտեցմամբ լուծել մանկավարժական խնդիրներ, • կազմել տեխնոլոգիական քարտ, • իրականացնել համագործակցային, անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիաներ, • նախագծել տեխնոլոգիական քայլեր: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	Մանկավարժական տեխնոլոգիայի էությունը: Մանկավարժական տեխնոլոգիայի ծնունդը: «Տեխնոլոգիա			

հասկացությունը: «Մանկավարժական տեխնոլոգիան, «ուսուցման տեխնոլոգիան, «դաստիարակության տեխնոլոգիան հասկացությունների տարբերությունները: Մանկավարժական տեխնոլոգիայում ախտորոշման գործընթացը: Մանկավարժական տեխնոլոգիան և մանկավարժական վարպետությունը:

Մանկավարժական տեխնոլոգիայի տարրերը: Մանկավարժական ներգործությունը և նրա նշանակությունը: Խոսքային և ցուցադրական ներգործություն: Մանկավարժական գնահատական: Մանկավարժական պահանջներ: Դրական հոգեբանական միջավայրի ստեղծում: Սոցիալ- հոգեբանական միջավայրը դպրոցում: Խմբային գործունեություն: Հաջողության և անհաջողության իրավիճակի ստեղծում: Մանկավարժական ռեակցիա երեխայի արարքին: Էթիկական պաշտպանություն:

Մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգումը: Մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգման չափանիշները: Գ. Կ. Սելևկոյի և Վ. Բ. Բեսպալկոյի մոտեցումները մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգմանը:

Տեխնոլոգիական մոտեցումը և տեխնոլոգիական մշակույթը: Տեխնոլոգիական ընթացակարգի մշակման ռազմավարություն: Տեխնոլոգիական մշակույթի առանձնահատկությունները:

Տեխնոլոգիական քարտ: Քարտի կառուցվածք: Քարտի լրացման կանոններ:

Անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիաներ: Անձնակողմնորոշիչ կրթություն: «Անձնային մոտեցումե հասկացության էությունը: Անձնակողմնորոշիչ մոտեցման առանձնահատկությունները: Ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներ: Անձնակողմնորոշիչ ուսուցման տեխնոլոգիաների մոդելներ: Անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիայի առավելությունները:

Համագործակցային տեխնոլոգիաներ: Համագործակցության ձևեր: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում:

Քարտային տեխնոլոգիա: Քարտերի կազմում: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում:

«Փին բորդի» (pin board) տեխնոլոգիա: Նպատակային թեմայի ընտրություն: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում: Ստեղծագործական մտածողություն:

Նախագծային տեխնոլոգիա: Նախագծի տեսակները: Նախագծային տեխնոլոգիայի քայլաշարը: Նախագծի նպատակները: Նախագծման փուլերը: Նախագծի կառավարման գործընթացները:

Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները, իրականացման առանձնահատկությունները: Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առավելությունները և թերությունները:

«Քեյս» տեխնոլոգիաներ: Քեյսի տեսակներ: Քեյսի նպատակային ընտրություն: Քննադատական մտածողություն:

Հեռավար ուսուցման տեխնոլոգիա: Հեռավար ուսուցման

	<p>զարգացումը: Հեռավար ուսուցման ընթացակարգը: Հեռավար ուսուցման տեխնոլոգիան: Հեռավար ուսուցման նիստերի կազմակերպման ձևերը: Հեռավար ուսուցման ծրագրային ապահովումը: Հեռավար ուսուցման հաղորդակցումը:</p> <p>Մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիա: Մանկավարժի դինամիզմ: Մանկավարժի ինքնավերահսկում, ինքնավերլուծում: Մանկավարժի և այլ մասնագետների համագործակցություն:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> - Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական և սեմինար պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: - Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: - Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Պարտադիր՝ Бухвалов В.А. Методики и технологии образования г. Рига, 1994г Щуркова Н.Е. Педагогическая технология как учебная дисциплина //Педагогика N2, 1993г. стр.66-70 Боголюбов В.И. Педагогическая технология: эволюция понятия//Советская педагогика N9, 1991г Зубарева Н.С. Педагогическая технология: путь в дидактику и практику обучения//Психолого-педагогические проблемы повышения квалификации работников образования. Межвуз. науч. труд Вып.3 в 2-х ч, Ч1 М., 1994г. С.36-41</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՉ/մ-067 «Մանկավարժական հոգեբանություն»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	16
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ուսուցման ազդեցությամբ անձի զարգացման օրինաչափությունների, փաստերի և մեխանիզմների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: ▪ Ուսուցման գործընթացի կառուցվածքային առանձնահատկությունների, կրթության համակարգային չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում 			

	<p>ուսանողների մոտ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ճանաչողության զարգացման, ուսուցման և դաստիարակության վերաբերյալ տեսությունները վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից: ▪ Ուսուցման արդյունավետ մեթոդների և մեթոդիկաների կիրառման կարողությունների ձևավորում:
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> *մանկավարժական հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները *մանկավարժական հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները, *մանկավարժական հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում: *Ճանաչողության և հոգեկան գործընթացների զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները, *տարբային փուլերում ուսուցման ազդեցությամբ սովորողի անձի զարգացման առանձնահատկությունները: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> *համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը, _ հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները, _ կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները, _ ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի հմացություն, _ հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքները: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> *գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն, *հետազոտություններ կատարելու ունակություններ, *մշտապես սովորելու, նորի կիրառման ունակություն, *ինքնուրույն աշխատելու ունակություն, *զարգացման խնդիրներով երեխաների հետ նոր մոտեցումներ մշակելու կարողություններ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Կրթությունը որպես համակարգ և գործընթաց:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Ուսուցում և հոգեկանի զարգացում: Ջարգացնող ուսուցում:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Կրթական գործընթացի սուբյեկտները՝ մանկավարժ և սովորող:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Ուսումնական գործունեության ընդհանուր կառուցվածքը և բնութագիրը: Ուսումնական մոտիվացիա:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Ուսումնական գործունեության սուբյեկտի՝ սովորողի, տարիքային առանձնահատկությունները և ուսուցումը:</p>

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման չափանիշները *Տեսական գիտելիքները ստուգելու նպատակով երկու գրավոր ստուգում, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր: *Գործնական աշխատանքները՝ երկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 20 միավոր : *Ինքնուրույն աշխատանքը երկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր:
Գրականություն	<i>Պարտադիր</i> Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ Ананев Б.Г. О проблеме человекознание Гамезо М.В. Возрастная и педогогическая психология «Педогогическая психология» под ред.Н.С. Калмикова Поливанова К.Н. психология возрастных кризисов <i>Լրացուցիչ</i> Пиаже Ж. Психология интеллекта Кон М.С. Психология старшеклассника Столяпенко Л.Д. Педогогическая осихология Кон И.С. Ребенок и общество.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-053 «Հայոց լեզվի դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանությունը դպրոցում»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Հայոց լեզվի դասարանային ուսուցման, ուսումնառության և գնահատման հիմնական ռազմավարությունների զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: ▪ Դպրոցում գնահատման չափանիշների վերաբերյալ տեսական գիտելիքների ձևավորում ուսանողների մոտ: ▪ Հայոց լեզվի դասարանային ուսուցման և գնահատման հիմնական օրինաչափությունների թեստային արդյունքների արդյունավետ օգտագործում ուսանողների կողմից: ▪ Հայոց լեզվի ընթացիկ (դասարանային) գնահատումը՝ որպես ուսուցման և ուսումնառության անհրաժեշտ 			

<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>միջոցի գիտակցում ուսանողների կողմից:</p> <p>Իմանա՝ Հայոց լեզվի ուսուցման, ուսումնառության և գնահատման կապը տեսության մեջ և պրակտիկայում: Հայոց լեզվի ընթացիկ (ուսուցողական) գնահատման ռազմավարությունների ըմբռնում և ինտեգրում</p> <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Բացահայտել կրթական հետազոտությանը բնորոշ առանձնահատկությունները. օրինակ՝ նվաճման, առաջադիմության և հարակից հոգեբանական կոնստրուկտները: • Կատարել առաջադրանքների ոճի և ձևաչափի ընտրություն. Ձանազանել առաջադրանքների տեսակները՝ ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ (MC), պատասխանի շարադրանք պահանջող առաջադրանքներ (CR), առաջադրանքների նորարարական ձևաչափեր • Չափման (ստուգման) ստանդարտ սխալ, վավերություն և հուսալիություն. վիճակագրական բնութագրերի կազմում (առաջադրանքի բարդություն, առաջադրանքի տարբերակում, հուսալիություն) • Առաջադրանքների համախմբումը թեստում՝ օգտվելով թեստերի մասնագրերից: <p>Տիպաչափ՝ Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդաբանությանը, դասարանային գնահատման ժամանակակից պահանջներին, թեստավորման և գնահատման փոխադարձ կապին, ինչպես նաև գնահատման բազմագործոն, ստեղծագործական, մոտիվացիոն, ուսուցանող համակարգերին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայոց լեզվի ուսուցման, ուսումնառության և գնահատման կապը տեսության մեջ և պրակտիկայում: Դասարանային գնահատման սահմանումը: 2. Հայոց լեզվի ընթացիկ (ուսուցողական) դասավանդման և գնահատման ռազմավարությունների ըմբռնում և ինտեգրում: 3. Նախագծային մեթոդով դասավանդման և գնահատման նպատակները ու գնահատման հնարավորությունների կառավարումը հայոց լեզվի դասավանդման գործընթացում: Հավասարություններն ու անհավասարությունները դասարանային գնահատման մոդելավորման և կիրառման մեջ: 4. Արդյունավետ ուսումնառություն՝ ճանաչողական,

	<p>հուզական և կամային տիրույթների խթանման միջոցով</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Հայոց լեզվի ուսումնառության գործընթացի բարդության հասցեագրում: Ուսուցման և ուսումնառության համատեղ կառուցում. ուսուցչի և ուսումնառուի դերերի ապակարգավորում 6. Դիտարկումը որպես գնահատելու հմտություն: Հայոց լեզվի յուրացման գնահատման արդյունքների վերլուծություն և հետադարձ կապ. աջակցություն արդյունավետ ուսումնառությանը 7. Մովորողի ինքնուրույնությունը՝ որպես արդյունավետ ուսուցման, ուսումնառության ու գնահատման կարևոր բաղադրիչ 8. Բացահայտել հայոց լեզվի դասավանդման հետազոտությանը բնորոշ առանձնահատկությունները. օրինակ՝ նվաճման, առաջադիմության և հարակից հոգեբանական կոնստրուկտները: 9. Առաջադրանքների ոճի և ձևաչափի ընտրություն: Հայոց լեզվի ուսումնասիրությանը վերաբերող առաջադրանքների համախմբումը թեստում՝ օգտվելով թեստերի մասնագրերից: 10. Հայոց լեզվի յուրացման չափման (ստուգման) ստանդարտ սխալ, վավերություն և հուսալիություն. վիճակագրական բնութագրերի կազմում (առաջադրանքի բարդություն, առաջադրանքի տարբերակում, հուսալիություն)
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ քննության ժամանակ : • Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր Ուսուցանող գնահատում՝ հանուն ուսուցման և ուսումնառության)</p> <p>Hattie J & Timperley H (2007) The Power of Feedback, Review of Educational Research Vol 77, No 1, pages 81-112 (Հաթի Ջ. և Թիմփերլեյ Հ. Ստուգումը և գնահատումը ուսուցման մեջ (9-րդ հրատարակություն)</p> <p>Perrenoud P (1991) Towards a pragmatic.</p>

	<p>Measurement and assessment in teaching (9th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall. (Լինն Ռ. Լ և Միլլեր Մ. Դ. «Աշակերտի առաջադիմության գնահատում. շահադրդումը և հաջողությունը դպրոցում» ձեռնարկ. Խմբագիր՝ Ուեսթոն Փ, էջ՝ 79-101. Ամստերդամ, Մուեթս և Ջեյինգեր Լրացուցիչ Boyle B և Charles M (2013) Formative assessment for teaching and learning. SAGE publishers www.sagepub.com ISSN:976-1-4462-7332-6 (Բոյլ Բ. և Չարլզ Մ. Հետադարձ կապի ուժը, Կրթական հետազոտության ակնարկ, հատոր 77, թիվ 1, էջ՝ 81-112) Linn, R. L., & Miller, M. D. Measurement and assessment in teaching (9th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall. (Լինն Ռ. Լ և Միլլեր Մ. Դ. approach to formative evaluation. In, Assessment of pupils' achievement: Motivation & school success, Editor Weston P, p.79-101. Amsterdam: Swets & Zeitlinger Փերեննաուդ Փ.</p>
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-054 «Գրականության դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանությունը դպրոցում»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գրականության դասավանդման հիմնական մեթոդներին և հնարներին, ձևավորել գրականության դասավանդման արդյունքի գնահատման հմտություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝</p> <p>Գրականության դասավանդման և գնահատման հիմնական մեթոդներն ու ձևերը:</p> <p>Կարողանան</p> <p>Գրականության առանձին բաղադրիչների համար ընտրել դասավանդման և գնահատման համապատասխան մեթոդներ և հնարներ:</p> <p>Տիրապետեն՝</p> <p>Գրականության դասավանդման և գնահատման արդյունավետության բարձրացման հնարներին:</p>			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Գրականության դասավանդման հիմնական մեթոդներն ու ձևերը</p> <p><i>Թեմա 2</i> Կենսագրությունների ուսուցումը միջին և բարձր</p>			

	<p>դասարաններում</p> <p><i>Թեմա 3</i> Գրական-տեսական գիտելիքների ուսուցումը</p> <p><i>Թեմա 4</i> Գրական երկի մեկնաբանման ժամանակակից մեթոդներ</p> <p><i>Թեմա 5</i> Թատերգական, չափածո և արձակ երկերի ուսուցումը միջին և բարձր դասարաններում</p> <p><i>Թեմա 6</i> Նախագծային մեթոդով դասավանդման և գնահատման նպատակները գրականության դասավանդման գործընթացում:</p> <p><i>Թեմա 7</i> Գրականության յուրացման գնահատման արդյունքների վերլուծություն և հետադարձ կապ</p> <p><i>Թեմա 8</i> Գրականության դասավանդման առանձնահատկությունները նոր ՀՊԶ-ով</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և քննությունների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Կիրակոսյան Գ., Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա</p> <p>Դոլուխանյան Ա., Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա</p> <p>Шевцова Л. И. Методика преподавания литературы</p> <p>Հանրակրթական դպրոցի դասագրքեր</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-060 «Տարիքային հոգեբանություն» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի քաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Գործնական աշխատանք	10
			Լաբորատոր աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի, նրա խնդիրների, յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով:</p> <p>Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:</p> <p>Ուսանողներին գաղափար տալ տվյալ տարիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ:</p>			

	<p>Տարիքային հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Վերջնարդյունքներ. -ԳԻՏԵՆԱ՝ Տարիքային հոգեբանության առարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի ուղեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում: - ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • կիրառել տարիքային հոգեբանության և հետազոտության մեթոդները, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: <p>- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետում է տարիքային հոգեբանության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: • Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և ռուզակամային գործընթացների վերաբերյալ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1</i> Տարիքային հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Նախադպրոցական տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Կրտսեր դպրոցականի ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Դեռահասության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Պատանեկության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Հասուն տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգաբանքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր

	գնահատմամբ:
Գրականություն	Պարտադիր- Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003. Возрастная и педагогическая психология: Тексты/ сост. и коммент. О.Шуаре Марта. М. 1992. Крауф Г. Психология развития. СПб. 2000. Эльконин Д. Б., Детская Психология, Москва, 2008 г. Լրացուցիչ- Ананьев Б.Г. О методах современной психологии// Психологические методы. Л. 1976. Выготский Л.С. Лекции по педологии. Ижевск. 2001.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-053 «Ներառական կրթություն» /կամրնտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Լսարանային	18
			Գործնական աշխատանք	10
			Լաբորատոր աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	54		
	Ինքնուրույն	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգաքք			
Դասընթացի նպատակը	Մասնագետների համար բացահայտել ներառական կրթության էությունը, գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, մեթոդաբանությունը և բովանդակությունը, ապագա ուսուցիչներին նախապատրաստել աշխատանքի հանրակրթական հաստատություններում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>գիտենա ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները:</p> <p>կարողանա պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնխնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշից և կազմել ներառական գործընթացի կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու նորմատիվ փաստաթղթերից:</p> <p>տիրապետի ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին,</p>			

	մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1 Հասկացություն ներառական կրթության մասին: Ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, բովանդակությունը:</p> <p>Թեմա 2 Ներառական կրթության համակարգը ՀՀ-ում: Միջազգային և տեղական օրենսդրությունը որպես ներառական կրթության որակի ապահովման նախապայման:</p> <p>Թեմա 3 Ներառական կրթությունը և հատուկ կարիքները:</p> <p>Թեմա 4 Ներառական կրթության կազմակերպումը ընդհանուր կրթական հաստատություններում: Մանկավարժահոգեբանական աջակցության կազմակերպում:</p> <p>Թեմա 5 Սոցիալական աջակցությունը ներառական կրթության որակի ապահովման հիմք:</p> <p>Թեմա 6 Մասնագիտական զարգացման նշանակությունը ներառական ուսուցման համակարգում: Անցումային փուլերի կառավարում:</p> <p>Թեմա 7 Ընտանիքի, դպրոցի և համայնքի համագործակցությունը որպես ներառական կրթության ապահովման միջոց:</p> <p>Թեմա 8 Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման սկզբունքները, մեթոդները, տեխնոլոգիաները:</p> <p>Թեմա 9 Կրթության առնաձևահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում: Ուսուցման գնահատումը որպես որակյալ ներառական կրթության բաղկացուցիչ:</p> <p>Թեմա 10 Անհատական ուսուցման պլան:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով:</p> <p>Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:</p>
Գրականություն	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ներառական կրթությունը Հայաստանում /հոդվածների ժողովածու/ -Եր., 2003: 2.Ներառման ուղեցույց՝ ապահովելու մատչելի կրթություն բոլորի համար:-Եր., 2007: 3.Հատուկ կրթությունը Հայաստանում երեկ, այսօր, վաղը:-Եր., 2004: 4.ՄԱԿ-ի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ., «Դռները բացել բոլորի համար», Ներառական կրթության ծրագրերի գնահատում Հայաստանում:-Եր., 2002: 5.Եթե երեխան ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք: Ծնողների և մանկավարժների համար: Հ. Ղազարյան, Հուլիսի Կամուրջ ՀԿ., 2004: 6. Аксенова Л. И.. Социальная педагогика в специальном образовании. –М., “АКАДЕМИЯ”, 2001.

7.Василькова Ю. В., Лекции по социальной педагогике, -М., 2006.

8.Василькова Ю.В., Методика и опыт работы социального педагога. -М., Академия, 2002.

9.Галагузова М.А.. Социальная педагогика. Курс лекций. -М., 1999.

10.Социальная педагогика, под ред. Галагузовой, -М., 2001.

11. Հատուկ մանկավարժություն – Ռ.Ն. Ազարյանի և Ա.Վ. Ավագյանի խմբ., Երևան 2016, Չանգակ հրատ.

Социальная педагогика, под ред. В. А. Никитина, -М., 2005.

12.Социальная работа, под ред. Л. А. Арутюнян, -Ер., 1995.

13.Социальная педагогика. Под редакцией В.А.Никитина. -М., ВЛАДОС, 2002.

14.UNESCO (2000) *One School for All Children*. EFA 2000 Bulletin.

15.United Nations (1989) *Convention on the Rights of the Child*. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 44/25 of 20 November 1989, entry into force 2 September 1990, in accordance with article 49.

16.United Nations(1993) *United Nations Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities (A/C.3/48/L.3, 1 October 1993)*. New York: United Nations.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՇ/մ-055 «Մասնագիտական էթիկա» /կամրնտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել պատկերացում մասնագիտական գործունեության ժամանակ բարոյական մշակույթի, բարոյական հարաբերությունների կառուցման անհրաժեշտության մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Կիմանա էթիկական ուսումնունքների պատմությունը, բարոյականության էությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> կտիրապետի բարոյական մշակույթին, <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> կկարողանա կառուցել բարոյական հարաբերություններ: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Էթիկա» հասկացությունը: 2. Էթիկան որպես գիտություն: Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան: Էթիկական ուսմունքների պատմությունը: Բարոյականությունը</p>			

	<p>որպես հասարակական երևույթ: Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում: Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում: Քրիստոնեական էթիկան: Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում: Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան: Գերմանական դասական էթիկան:</p> <p>Էթիկայի կատեգորիաները: «Բարի և չար» հասկացությունները: «Արդարացիություն» հասկացությունը: «Երջանկություն» հասկացությունը: Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները: «Կյանքի իմաստ» հասկացությունը:</p> <p>Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները: Բարոյագիտության առարկան: Բարոյականության կառուցվածքը: Բարոյականության գործառույթները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական գործունեությունը: Բարոյական գործունեություն: Բարոյական գիտակցություն: Բարոյական սկզբունքներ: Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական մշակույթը: «Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը: Բարոյական մշակույթի տարրերը: Բարոյական հարաբերությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով:</p> <p>Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разин А. В. Этика: Учебник для вузов. - 3-е изд., перераб. Москва: Академический Проект, 2006. - 624 с. 2. Этика: Энциклопедический словарь / Под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова. Москва: Гардарики, 2001. 3. Հայրապետյան Ս. Գ., Գործարարության բարոյականություն և վարվելակարգ Եր 2003 4. Профессиональная этика: учеб. Пособие. Волгоград, 2002 <p>Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хоружий С. С. Кризис классической европейской этики в антропологической перспективе // Этика науки. Москва: ИФРАН, 2007. - С. 85-97.

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՄՀ/մ-061 «Անձի զարգացման հոգեբանություն» /կամընտրական դասընթաց/</p>			
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>2 կրեդիտ</p>			
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</p>			
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>24</p>	<p>Դասախոսություն</p>	<p>12</p>
			<p>Սեմինար</p>	

			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ուսանողներին զինել գիտելիքներով անձի հոգեբանության մասին:</p> <p>☐ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները:</p> <p>☐ Ուսանողներին գաղափար տալ անձի զարգացման հոգեբանության օրինաչափությունների և նախադրյալների մասին:</p> <p>☐ Անձի զարգացման հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:</p> <p>☐ Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն, սոցիոլոգիա, սպորտային հոգեբանություն և այլն) հետագա առավել գիտական և լուրջ ուսումնասիրություններին:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>☐ անձի զարգացման հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները</p> <p>☐ անձի հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները,</p> <p>☐ անձի հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում:</p> <p>☐ անձի կառուցվածքը,</p> <p>☐ գործունեության կառուցվածքը:</p> <p>☐ իմացական գործընթացները՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն:</p> <p>☐ մարդկային անձի զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները,</p> <p>☐ Տարքային փուլերում անձի զարգացման առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <p>☐ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,</p> <p>☐ կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,</p> <p>☐ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:</p> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <p>անձի հոգեբանության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին տիրապետել</p> <p>անձի և գործունեության կառուցվածքի բացահայտման մեթոդների և մեթոդիկաները կիրառել</p> <p>անձի պահանջումների, ինքնագնահատականի, Ես-կոնցեպցիայի վերաբերյալ փորձարարական</p>			

<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 2 Անձի զարգացման հիքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիեյվլիորիզմ հումանիստական տեսություններ:</p> <p>Թեմա 3՝ «Համակարգ-գործունեություն» մոտեցման սկզբունքները անձի հոգեբանության ուսումնասիրման համատեքստում:</p> <p>Թեմա 4 Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման:</p> <p>Թեմա 5 Անձի պահանջումները և դրդապատճառներ, դրդապատճառների հիերարխիա:</p> <p>Թեմա 6 Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական:</p> <p>Թեմա 7 Մարդը որպես անհատ, անձ և անհատականություն:</p> <p>Թեմա 8 Անձի բարոյական զարգացման փուլերը ըստ՝ Լ. Կոլբերգի գիտափորձերի:</p> <p>Թեմա 9 Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները:</p> <p>Թեմա 10 Անձի զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր փուլերում:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Նալչաջյան Ա.Ա. «Անձ» խմբային սոցիալականացում և հոգեբանական ադապտացիա 2. Նալչաջյան Ա.Ա. Մկրտչյան Մ. Հ. «Դրդապատճառ» կոնֆլիկտ» ֆրոստրացիա 3. Նալչաջյան Ա. Ա. «Անձն իր երազներում» 4. Д.Я Райгородский Психология личности 5. Նալչաջյան Ա. Ա. Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ, Երևան, 1997. 6. Бодалев А. А. Восприятие и понимание человека человеком. М., 1982. 7. Бодалев А. А. Личность и общение. М.,1983. 8. Гиппенрейтер Ю.Б. Темперамент, характер, личность: Проблемы и решения./ Введение в общую психологию. М.,1996. 9. Маклаков А.Г. Общая психология. Санкт-Петербург: Питер. 2008.

	<p>Լրացուցիչ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маслоу А. Мотивация и личность. СПб, 1999. 7. Немов Р.С. Психология. Кн. 1 М., 1997. 2. Реан А.А. Психология личности /социализация, поведение, общение. Санкт- петербург, 2004. 3. Рогов Е. И. Общая психология. М., Владос, 1998. 4. Соколова Е. Введение в психологию. М., 1999. 5. Солсо Р.Л. Когнитивная психология. М.: Тривола, 1996.
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-057 «Հայ մանկավարժական մամուլը» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը, խնդիրները	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում հայ մանկավարժական մամուլի մասին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ներկայացնել պարբերական մամուլի համակարգը: -հայկական լրագրերի տեսակները: -հայկական հանդեսների տեսակները: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.</p> <p>Հասկանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մասնագիտական մամուլի էությունը: <p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Պարբերական մամուլի տեսակները: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Վերլուծել մանկավարժական մամուլի հոդվածները: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մամուլի ուսումնասիրման մեթոդներին: <p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.</p> <p>ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.</p> <p>ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</p>			

	ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ մամուլի համակարգը Թեմա 2. Արևելահայ մանկավարժական մամուլ Թեմա 3. Արևմտահայ մանկավարժական մամուլ Թեմա 4. Խորհրդահայ մանկավարժական մամուլ Թեմա 5. Մանկավարժական մամուլը Անկախության տարիներին
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	1. Փաստերի կիրառման հմտություն 2. Աշխատանքի կառուցվածք 3. Օգտագործվող մեթոդներ 4. Ամբողջականություն 5. Մտքի ձևակերպում
Գրականություն	Պարտադիր գրականություն (ՊԳ) 1. Բրուտյան Ա. Հայ մանկավարժական մամուլ 2. Հայ պարբերական մամուլի պատմություն XVIII-XIX դարեր, Հտ. 1 3. Հայ պարբերական մամուլի պատմություն 1900-1922 թթ. Հտ. 2 /Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ) 4. Հայ մանկավարժական հանրագիտարան: Հայ մանկավարժական մամուլ: Գիրք Բ 5. Пол Джайлз: Глобальный пересмотр карты американской литературы

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-055 «Հայոց լեզվի դասավանդումը որպես օտար լեզու» /կամրնտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տրամադրել համապատասխան հմտություններ՝ հայերենը՝ որպես օտար լեզու դասավանդելու համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝ Հայերենի լեզվակառուցվածքային, լեզվամտածողության առանձնահատկությունները և դրանց՝ որպես օտար լեզուն բնութագրող առանձնահատկությունների դասավանդման մեթոդները:			

	<p>Կարողանան՝ Ընտրել համապատասխան մեթոդներ և հնարներ հայոց լեզուն՝ որպես օտար լեզու դասավանդելու համար:</p> <p>Տիրապետեն՝ Հայոց լեզվի՝ որպես օտար լեզվի դասավանդման հմտություններին:</p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 21</i> Օտար լեզվի դասավանդման էությունը</p> <p><i>Թեմա 22</i> Բառապաշարային տեղաշարժերի զուգադրական քննություն</p> <p><i>Թեմա 23</i> Դարձվածաբանություն և ժողովրդական լեզվամտածողություն</p> <p><i>Թեմա 24</i> Հոլովի քերականական կարգի զուգադրական ուսուցում</p> <p><i>Թեմա 25</i> Կապ և կապական կառույցներ</p> <p><i>Թեմա 26</i> Դերանվանական կարգեր</p> <p><i>Թեմա 27</i> Բայի դիմավոր ձևերի զուգադրական ուսուցում</p> <p><i>Թեմա 28</i> Հրամայական եղանակի կազմությունը և զուգադրումը</p> <p><i>Թեմա 29</i> Անդեմ բայեր: Ածականական և մակբայական կարգերի զուգադրում</p> <p><i>Թեմա 30</i> Նախադասության կառուցվածքի վերլուծություն</p> <p><i>Թեմա 31</i> Ներլեզվական և միջլեզվական փոխակերպումներ</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	<p>Тюбян С., Григорян О., Урутян Р., Самоучитель армянского языка</p> <p>Гарибян А., Гарибян Дж., Краткий курс армянского языка</p> <p>Sakayan D., Eastern Armenian for the English Speaking</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-058 «Թարգմանական գրականության դասավանդումը դպրոցում» /կամընտրական դասընթաց/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		

Ստուգման ձևը	Ստուգարք
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տրամադրել համապատասխան հմտություններ թարգմանական գրականության դասավանդման համար:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացն ուսումնասիրելուց հետո սովորողները պետք է իմանան՝</p> <p>Թարգմանական գրականության առանձնահատկությունները:</p> <p>Կարողանան՝</p> <p>Ընտրել համապատասխան մեթոդներ և հնարներ թարգմանական գրականության դասավանդման արդյունավետության բարձրացման համար:</p> <p>Տիրապետեն՝</p> <p>Գրականության դասավանդման մեթոդաբանությունը թարգմանական գրականության ուսուցման գործընթացում կիրառելու հմտություններին:</p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p><i>Թեմա 1</i> Թարգմանական գրականության դասավանդման առանձնահատկությունները: Լեզվամտածողության տարբերությամբ առաջացող դժվարությունների հաղթահարման հնարներ:</p> <p><i>Թեմա 2</i> Թարգմանական գրականության դասավանդումը 5-րդ դասարանում. թարգմանական և հայկական հեքիաթների և առակների զուգադրական ուսուցում:</p> <p><i>Թեմա 3</i> Թարգմանական գրականության դասավանդումը 6-րդ դասարանում. ծնող-զավակ թեմայի ուսուցումը թարգմանական գրականության միջոցով:</p> <p><i>Թեմա 4</i> Թարգմանական գրականության դասավանդումը 6-րդ դասարանում. պատկերացումների առասպելների և դիցաբանության մասին:</p> <p><i>Թեմա 5</i> Վիլյամ Սարոյանի ստեղծագործության ուսուցումը 7-րդ դասարանում:</p> <p><i>Թեմա 6</i> Ծանոթացում համաշխարհային գրականությանը. Էռնեստ Հեմինգուեյ, Ռեյ Բրեդերի:</p> <p><i>Թեմա 7</i> Շեքսպիրի ստեղծագործության ուսուցումը: Ողբերգության ժանրի մասին պատկերացման ընդլայնում:</p> <p><i>Թեմա 8</i> Օտարագիր հայ գրողներ: Հայագրի և օտարագիր հայ գրողների ստեղծագործությունների ուսուցման տարբերությունները:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարված հարցումների, ինքնուրույն աշխատանքների և ստուգարքների միջոցով: • Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու ստուգում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:

Գրականություն	Հանրակրթական դպրոցի դասագրքեր Ջուհարյան Թ., Հայ գրականության մեթոդիկա Մալումյան Գ., Թարգմանություն. տեսություն և գործընթաց Шевцова Л. И. Методика преподавания литературы
---------------	--

4. Գիտահետազոտական կրթամաս

	Ընդհանուր ժամաքանակ	Կրեդիտ	Կրեդիտների բաշխվածությունն ըստ կիսամյակների			
			I	II	III	IV
Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	240 (96 ժամ լսարանային)	8	2	2	1	3
Կուրսային աշխատանք	90	3		3		
Հոդված՝ հետազոտության ներառմամբ	180	6				6
Գիտամանկավարժական պրակտիկա	180	6				6
Գիտահետազոտական պրակտիկա	180	6			6	
Մագիստրոսական թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	360	12		2	2	8